

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ
ΤΗΣ ΕΝ ΧΑΛΚΗΙ ΜΟΝΗΣ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ

Β΄.

51.

Χάρτ. 0,29×0,21. 1Ε' αιώνας, φ. 241.

Στίχοι σελίδων διάφοροι, σελίδες μονόστηλοι. Δέσιμον ἐκ μέλανος δέρματος ἐπὶ ξυλίνων πλακῶν. Γραφή ἀτημέλητος καὶ διάφορος ὡς καὶ ὁ χάρτης καὶ ἐν πολλοῖς δυσανάγνωστος. Πλεῖστα φύλλα εἰσὶν ἀπεσπασμένα τῶν οἰκειῶν θέσεων.

Συλλογὴ Κανόνων ἱερῶν καὶ βασιλικῶν θεσπισμάτων.

52.

Χάρτ. (0,29×0,20). αἰῶνος, φ. 261.

Στίχοι σελίδων 29, σελίδες μονόστηλοι. Δέσιμον ἐκ μέλανος δέρματος ἐπὶ ξυλίνων πλακῶν. Περιέχει λόγους 30 Πατέρων εἰς διαφόρους ὑποθέσεις καὶ ἑορτὰς ἄνευ ἀρχῆς καὶ τέλους.

Λόγοι Πατέρων.

1. (φ. 1^β - 33^β) Περὶ παρθενίας εἰς κεφάλαια 84.

2. (φ. 34^α - 60^β) Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου Νύσσης ἐπιστολὴ μνηύουσα τὰ ὑποτεταγμένα, αἱτινὰ ἔστι προτροπὴ εἰς τὸν κατ' ἀρετὴν βίον καὶ περὶ παρθενίας εἰς κεφάλαια 74.

3. (φ. 61^α - 102^α) Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου Ἀρχιεπισκόπου Καισαρείας Καππαδοκίας περὶ τῆς ἐν παρθενίᾳ ἀληθοῦς ἀφθορίας πρὸς Λιτόιον Ἐπίσκοπον Μελιτηνῆς. Εἰς τὸ τέλος τούτου σημειοῦται «† Ἡουχίου ἱερομον. τοῦ Χρυσολωρᾶ» καὶ «Διονυσίου ἱερομον. σκευοφύλακος».

4. (φ. 102 - 108) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου εἰς τὸ «Κύριος ἔβασίλευσεν» κτλ.

5. (φ. 109^β) Λόγος εἰς τὴν ἐξ Ἀντιοχείας ἀνακομιδὴν τῆς σεβασμίας χειρὸς Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου.

6. (φ. 116^α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου περὶ εὐχῆς.

7. (φ. 118^β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου εἰς τὸν ἄσωτον υἱόν.

8. (φ. 123) Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ περὶ τῶν ἐν πίστει κεκοιμημένων.

9. (φ. 130^β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου εἰς τὴν δευτέραν παρουσίαν.

10. (φ. 135^β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου εἰς τὸν προφήτην Δανιήλ.

11. (φ. 140^β) Νεκταρίου ἀρχιεπισκόπου Κων/πόλεως διήγησις δι' ἣν αἰτίαν τὸ ἄ' Σάββατον τῶν Νηστειῶν ἑορτάζομεν Θεοδώρου καὶ περὶ ἔλεημοσύνης καὶ νηστείας.

12. (φ. 145^β) Διήγησις διαλαμβάνουσα περὶ τῶν ἁγίων καὶ σεπτῶν εἰκότων καὶ ὅπως καὶ δι' ἣν αἰτίαν παρέλαβε τὴν ὀρθοδοξίαν ἐτησίως ἐκτελεῖν τῇ ἁ' Κυριακῇ τῶν νηστειῶν ἡ ἁγία τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησία.

13. (φ. 152^β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου περὶ μετανοίας ἐξ ἄγρου αὐτοῦ ἐπανελθόντος.

14. (φ. 157^β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου περὶ τοῦ μὴ ἐπαισχύνεσθαι ὁμολογεῖν τὸν τίμιον σταυρόν.

15. (φ. 160^α) Ἰωάν. τοῦ Χρυσοστόμου περὶ μετανοίας καὶ κατανύξεως.

16. (φ. 168^β) Λόγος διαλαμβάνων ἐν ἐπιτομῇ τὴν ἁ' καὶ γ' εὔρεσιν τῆς Τιμίας κεφαλῆς τοῦ Προδρόμου.

17. (φ. 173) Βασιλείου τοῦ Μεγ. λόγος εἰς τοὺς τεσσαράκοντα μάρτυρας.

18. (φ. 177) Βίος τῆς ὁσίας Μαρίας τῆς Αἴγυπτίας, οὗ ἡ ἀρχὴ «Μυστήριον βασιλέως κρύπτειν καλόν».

19. (φ. 187^β) Διήγησις ὠφέλιμος ἐκ παλαιᾶς ἱστορίας συλλεγεῖσα καὶ ἀνάμνησις δηλοποιοῦσα τοῦ παραδόξου θαύματος ἡνίκα Πέρσαι καὶ βάρβαροι τὴν βασιλίδα κατέλαβον περιεκύκλωσας, οἳ καὶ ἀπώλοντο θείας δίκης πειραθέντες ἡ δὲ πόλις ἀσινής συντηρηθεῖσα πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου ἐτησίως ἔκτοτε ἄδουσι εὐχαριστήρια ἀκάθιστον τὴν ἡμετέραν κατονομάζουσι.

20. (φ. 192^α) Ἀνδρέου Κρήτης λόγος εἰς τὸν Εὐαγγελισμόν τῆς Θεοτόκου.

21. (φ. 198^β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λόγος περὶ μετανοίας καὶ εἰς σκυθρωπότητα βασιλέως Ἀχαάβ καὶ εἰς Ἰωάνν τὸν προφήτην.

22. (φ. 202) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου περὶ μετανοίας καὶ περὶ τοῦ πάσης σπουδῆ φεύγειν τοὺς ὄρκους.

23. (φ. 212) Ἀνδρέου Κρήτης εἰς τὸν τετραήμερον Λάζαρον.

24. (φ. 219) Ἀνδρέου Κρήτης εἰς τὰ Βαῖα.

25. (φ. 227) Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου εἰς τὴν Γένεσιν τοῦ Προδρόμου.

26. (φ. 230) Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας εἰς τὴν Μεταμόρφωσιν τοῦ Κυρίου.

27. (φ. 232) Ἀνδρέου Κρήτης εἰς τὴν πάνσεπτον κοίμησιν τῆς Θεοτόκου.

28. (φ. 237) Ἀνδρέου Κρήτης εἰς τὴν ἀποτομὴν τοῦ Προδρόμου.

29. (φ. 245) Ἀνδρέου Κρήτης εἰς τὴν Γένεσιν τῆς Θεοτόκου.

30. (φ. 249) Ἀνδρέου Κρήτης εἰς τὸν ὕμνον τοῦ ζωοποιοῦ Σταυροῦ.

31. (φ. 251) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου εἰς τὰ Σεραφεῖμ.

53.

Χάρτ. 0,29,5×0,21,5. **ΙΔ' αἰῶνος,** φ. 320.

Στίχοι σελίδων 32, σελίδες δίστηλοι. Δέσιμον ἐκ δέρματος ὑπερύθρου ἐπὶ

ξυλίνων πλακῶν. Εἶναι σητόβρωτον, ἡ δὲ γραφή καθαρά, ἀλλὰ χονδροειδής. Ἡ ἀρχὴ ἑλλείπει.

Λόγοι Πατέρων.

1. (φ. 6) «Τοῦ αὐτοῦ λόγος εἰς τὴν αὐτὴν ἑορτὴν καὶ ἀποδείξεις ἐκ παλαιᾶς ἱστορίας καὶ διαφόρων μαρτυριῶν, ὅτι ἐκ σπέρματος Δαυὶδ κατήγετο ἡ Θεοτόκος, οὗ ἡ ἀρχὴ «Πάλιν ἑορτὴ πάλιν πανήγυρις»¹.

2. (φ. 13) Γ. Λόγος τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν αὐτὴν ἑορτὴν. Ἀρχὴ «εἰ μετράται γῆ σπιθαμῆς»².

3. (φ. 18^β) Λόγος Δ' τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν αὐτὴν ἑορτὴν. Ἀρχὴ «Ἄλλοι μὲν ἄλλας ἑορτῶν ὑποθέσεις»³.

4. (φ. 28^β) Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν αὐτὴν ἑορτὴν. Ἀρχὴ «Ἀρχὴ μὲν ἡμῖν ἑορτῶν»⁴.

5. (φ. 34) Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν ὑψωσιν τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ. Ἀρχὴ «Σταυροῦ πανήγυριν ἄγομεν»⁵.

6. (φ. 40) Λόγος ἕτερος τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν ζωοποιὸν Σταυρὸν ἀνέκδοτος, οὗ ἡ ἀρχὴ «Πολλάκις τὸν σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ». Τέλ. «Τοῦ λατρεῦν ἐν δοσιότητι καὶ δικαιοσύνη διὰ βίου παντὸς κτλ.»

7. (φ. 54^β) Μαρτύριον τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου Ἀνανίου ἐνὸς τῶν Ο'.

8. (φ. 57^β) Μαρτύριον τῶν ἁγίων μαρτύρων Μαρκιανοῦ καὶ Μαρτυρίου τῶν Νοταρίων.

9. (φ. 59) Μαρτύριον τοῦ ἁγίου Μεγαλομάρτυρος καὶ Μυροβλήτου Δημητρίου.

Ἐν φ. 66 ὑπάρχει ἡ ἐξῆς σημείωσις.

«Ἰανουαρίου 13. Ἠγούμενος ὁ κύρ Μελέτιος, ἀψλς' [=1736].»

10. (φ. 67) Τοῦ λογιωτάτου κύρ Ἰωάννου τοῦ Γαβρᾶ λόγος εἰς τὴν εἴσοδον τῆς Ὑπεραγίας ἡμῶν Θεοτόκου εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, οὗ ἡ ἀρχὴ «ὁ μὲν ἤδη παρὼν ἁγὼν καὶ τῆς ἐπαγγελίας τὸ ὑπερβάλλον» Τέλ. «Τῆ εἰς τὸ λέγειν ἔξει ἐπιέναι».

11. (φ. 78^β) Γεωργίου Διακόνου καὶ Χαρτοφύλακος τῆς Μ. Ἐκκλησίας ἐγκώμιον εἰς τὴν ἐν τῷ ναῷ εἴσοδον τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου. Ἑλλιπής.

12. (φ. 79) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λόγος εἰς τὰ Σεραφεῖμ.

13. (φ. 84) Φιλοθέου μητροπολίτου Σηλυβρίας λόγος εἰς τὴν σύναξιν τῶν ἁγίων Ἀγγέλων καὶ Ἀσωμάτων, οὗ ἀρχὴ «Ὁ μὲν περὶ ἀγγέλων θείων αὐλῶν τε καὶ νοερῶν βουλόμενος γράφειν».

14. (φ. 91^β) Κατάλογος τῶν παρεχομένων λόγων.

¹ Ἀνδρέου Κρήτης, Λόγοι, λόγος Γ' (Migne, P. G. tom. 97 - 844 ἐξ.).

² Migne P. G. tom. 97 στήλ. 861.

³ Ἐνθ' ἄν. στήλ. 820.

⁴ Ἐνθ' ἄν. στήλ. 805.

⁵ Ἐνθ' ἄν. στήλ. 2017.

15. (φ. 92) Τοῦ σοφωτάτου Μητροπολίτου Σηλυβρίας κὺρ Φιλοθέου λόγος εἰς τοὺς τρεῖς Ἱεράρχας, οὗ ἡ ἀρχὴ «Πάλαι μὲν ἐτέλεσαν ἐφ' Ἑλλησι ἄριστα φιλόσοφοι».

16. (φ. 108) Τοῦ σοφωτάτου κὺρ Μαξίμου τοῦ Πλανούδη λόγος εἰς τὴν Θεόσωμον ταφὴν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν¹.

17. (φ. 117) Γρηγορίου τοῦ Κυρίου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως λόγος εἰς τὸν ἅγιον μεγαλομάρτυρα καὶ τροπαιοφόρον Γεώργιον².

18. (φ. 132) Τοῦ λογιωτάτου δήτορος κὺρ Θεοδούλου Θεσσαλοῦ τοῦ Μαγίστρου ἐγκώμιον εἰς τὸν μέγαν τοῦ Χριστοῦ Βαπτιστὴν καὶ πρόδρομον Ἰωάννην, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἄλλ' ἔμοιγε τοῖς σοῖς ἐνέβαλεν ἐγκωμίοις». Τέλ. «ἐνθα πάντων εὐφραινομένων ἡ κατοικία κτλ.». Παρὰ Migne οὐχ εὗρηται.

19. (φ. 141^β) Τοῦ σοφωτάτου κὺρ Μαξίμου μοναχοῦ τοῦ Πλανούδη λόγος εἰς τοὺς κορυφαίους τῶν ἀποστόλων Πέτρον καὶ Παῦλον. Ὑπάρχει καὶ παρὰ τῆ Migne P. G. tom. 147 στήλ. 1017, ἀλλ' ἐν τῷ ἡμετέρῳ χειρογράφῳ προηγοῦνται 30 ἱαμβικοὶ στίχοι, ὧν ἡ ἀρχὴ «Ἄν ἀστέρας εἶχεν εἰδέναι πόσοι ἂν φύλλον δένδρον τις κτλ.». Ἐν ὅλῳ ὁ λόγος καταλαμβάνει 44 φύλλα τοῦ χειρογράφου.

20. (φ. 181^β) Τοῦ ἀγιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως Γρηγορίου τοῦ Κυρίου λόγος εἰς τὴν ἁγίαν μεγαλομάρτυρα Μαρίναν, οὗ ἡ ἀρχὴ. «Καὶ τὴν ἐκκλησιαν ἄρα ἧς ὁ Χριστὸς κεφαλὴ» Τέλ. «ὡς ἂν καὶ τοῦτο προσάγοιτο σοι μετὰ τῶν ἄλλων εἰς εὐφημίαν ἃ καθ' ἐκάστην φαίνει ποιοῦσα καὶ εὐποιοῦσα ἡμᾶς».

21. (φ. 198) Ἀνδρέου Κρήτης λόγος εἰς τὴν Μεταμόρφωσιν τοῦ Θεοῦ κτλ.

22. (φ. 208) Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ λόγος εἰς τὴν ὑπερένδοξον Μεταμόρφωσιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

22. (φ. 219) Κυρίλλου Ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας λόγος τὴν Μεταμόρφωσιν.

23. (φ. 222) Λόγος διαλαμβάνων τὰ ἀπὸ τῆς σεβασμίας γεννήσεως καὶ ἀνατροφῆς τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, τῆς θεοπεποῦς τε γεννήσεως Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν καὶ τοῦ σωτηρίου πάθους καὶ τῆς ἐνδόξου Ἀναστάσεως καὶ ὅσα μέχρι τῆς ζωοφόρου αὐτῆς συνέδραμον τελετῆς. Προσέτι δὲ καὶ τῆς φανερώσεως τῆς τιμίας αὐτῆς ἐσθῆτος καὶ ὅπως οὗτος ὁ μέγας πλοῦτος Χριστιανὸς τεθησαύρηται συγγραφεὺς παρὰ Συμῶν Μαγίστρου καὶ Λογοθέτου τοῦ Μεταφραστοῦ.

Ἐν δὲ τῇ ᾠα τοῦ φύλ. 238 ὑπάρχει τὸ ἐξῆς σχόλιον «Ἐντεῦθεν ἄρχονται τὰ περὶ κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου» καὶ ἐν τῇ ᾠα τοῦ φύλ. 241 περὶ τῆς τιμίας Ἐσθῆτος.

¹ Migne, P. G. tom. 187 στήλ. 985.

² Migne, P. G. tom. 142 στήλ. 300.

24. (φ. 246) Ἰωάννου τοῦ Εὐχαΐτων ἐγκώμιον εἰς τὴν πάνσεπτον κοίμησιν τῆς πανυπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου.

25. (φ. 255) Ἀνδρέου Κρήτης λόγος εἰς τὴν πάνσεπτον κοίμησιν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ὅσοι τὸ σεπτὸν τοῦ Θεοῦ κατελήφατε».

26. (φ. 264^β) Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ εἰς τὴν σεβασμίαν κοίμησιν τῆς ὑπερενδόξου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου.

27. (φ. 277) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λόγος εἰς τὴν ἀποτομὴν τοῦ τιμίου ἐνδόξου προφήτου προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου. Ἐν τῇ ᾧ γέγραπται «Οὗτος ὁ λόγος οὗ Χρυσοστόμου πατρὸς ἀλλ' ἐτέρου τινὸς πλήν στηλίτευσις καὶ παρωδία φαύλων τε κακῶν γυναικῶν καὶ ἔπαινος καὶ ἐγκώμιον ἐναρέτων καὶ ἀγαθῶν γυναικῶν».

28. (φ. 281) Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν αὐτὴν ἑορτὴν λόγος β'.

29. (φ. 284^β) Ἀνδρέου Κρήτης εἰς τὴν ἀποτομὴν τοῦ Προδρόμου.

30. (φ. 296) Γερμανοῦ Κωνσταντινουπόλεως. Κατάθεσις τῆς τιμίας ζώνης τῆς Θεοτόκου. Ὁ λόγος οὗτος οὐχ ὑπάρχει παρὰ τῇ P. G. Migne.

31. (φ. 301) Φιλοθέου Μητροπολίτου Σηλυβρίας ἐγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον μεγαλομάρτυρα Ἀγαθόνικον, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τῶν πάσαι σοφῶν καὶ ῥητόρων τῆς Ἐκκλησίας».

32. (φ. 310) Τοῦ αὐτοῦ λόγος εἰς τὸν ὄσιον πατέρα ἡμῶν Μακάριον τὸν πρότερον μὲν ἐν Ἑώῃ, ὕστερον δὲ καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ τὴν μονὴν τοῦ Καλλίου ἀσκήσαντα, οὗ ἡ ἀρχὴ «Πολλῶν ὄντων καὶ μεγάλων τῶν κατὰ Θεόν»¹.

33. (φ. 311^β) Τοῦ αὐτοῦ λόγος εἰς τὴν ἀποτομὴν τοῦ Τιμίου ἐνδόξου προφήτου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου· λείπει ἡ συνέχεια. Ἡ ἀρχὴ «Φόνον ἄθεσμον τοῦ κατεργασμένου τοῦ Ἡρώδου». Ἡ ἀριθμησις ἐσφαλμένη! Εἶναι δι' ἄλλης χειρός.

34. (φ. 312) Τοῦ ἁγίου Βασιλείου Ἀρχιεπισκόπου Καισαρείας Καππαδοκίας τοῦ Μεγάλου ἐγκώμιον εἰς τοὺς ἁγίους Τεσσαράκοντα μάρτυρας.

54.

Χάρτ. 0,29×0,20. ἀχρονολόγητον φ. 95.

Στίχοι σελίδων 34, σελίδες μονόστηλοι. Δέσιμον ἐκ δέρματος μέλανος ἐπὶ ξυλίνων πλακῶν σκοληκοβρώτων. Ἐλλιπὲς κατὰ τὴν ἀρχήν, τὸ μέσον· τὸ τέλος εἶναι κατεστραμμένον.

Συναξάριον τῶν μηνῶν Δεκεμβρίου - Ἀγούστου.

Ἡ ἀρχὴ τοῦ χειρογράφου ἀρχεται ἀπὸ τῆς 15 Δεκεμβρίου· τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Παύλου τοῦ νέου τοῦ ἐν τῷ ὄρει

¹ Ὁ λόγος οὗτος ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ Ἀθ. Π. Κεραμέως ἐν Μαυρογορδατείῳ Βιβλιοθήκῃ. Παράρτημα εἰς τόμου τοῦ Ἑλλ. Φιλ. Συλλόγου σελ. 461 καὶ ἐξῆς.

Λάτρει ἀγωνισαμένου καὶ ἀναπαυσαμένου ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ Πορφυρογεννήτου. Ὁ ἅγιος εὔρηται εἰς τὸ Συναξάριον Κωνσταντινουπόλεως Delehaye σελ. 307 καὶ ἔξῃς.

Τὸ χειρόγραφον λήγει μέχρι ἀρχῆς Αὐγούστου, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς 6 Αὐγούστου.

55.

Χάρτ. 0,29,5 × 0,18,5. 1Η' αἰῶνος, φ. 131.

Στίχοι σελίδων ἀπροσδιόριστοι, σελίδες μονόστηλοι. Δέσιμον ἐκ δέρματος ὑπερύθρου ἐπὶ ξυλίνων πλακῶν. Εὐανάγνωστον. Ἡ ἐξήγησις τῶν ψαλμῶν ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Μ. Ἀθανασίου.

Ἑρμηνεία καὶ ἐξήγησις εἰς τοὺς ψαλμοὺς τοῦ Προφητάνακτος.

Ἐν τῷ τελευταίῳ φύλλῳ ὑπάρχει ἡ ἐπομένη σημείωσις: «Τὸ δὲ παρὸν ἐξηγητὸν ψαλτήριόν ἐστιν τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ μεγαλομάρτυρος ἁγίου Γεωργίου Ἀπανοσύφῃ, καὶ οἱ ἀναγινώσκοντες κατὰ καιρὸν καὶ παρὰ Θεοῦ ὀφελούμενοι μέμνησθε τοῦ ἀμαθοῦς γεγραφῆτος, καὶ ἁμαρτωλοῦ Μελετίου Καλέργη τοῦ ἐκ τῆς ἐπαρχίας τυχόντος Ἱερᾶς: ,αψοδ^φ [= 1774^φ] ἔλαβε τέλος, Μαρτίου η΄»

Ὁ ὑπ' ἀριθ. 367 κῶδιξ τῆς ἐν ἀγίῳ Ὁρει Μονῆς τοῦ Κουτλουμουσίου περιέχων Ἀκολουθίαν τοῦ ἁγίου Γεωργίου, ἔχει ἐν τέλει τὴν ἐξῆς σημείωσιν «αψκδ' [= 1724] ἐν μηνὶ Ὀκτωβρίου ἐγράφη ἡ παροῦσα ἑορτὴ ἐν τῇ σεβασμίᾳ μονῇ τοῦ μέγα Γεωργίου Ἀπανωσύφι διὰ χειρὸς ἐμοῦ Γεροντίου μοναχοῦ τοῦ Καλαμαραῖ· οἱ ἀναγινώσκοντες συγγνώμην ποιήσονται διὰ τῶν πολλῶν μου σφαλμάτων».

56.

Χάρτ. 0,30 × 0,22. 15' αἰῶνος, φ. 387.

Στίχοι σελίδων 27, σελίδες δίστηλοι. Βιβλίον οὐ ἡ ἀρχὴ ἐλλιπής, ἔχων φύλλα σεσαθρωμένα καὶ που ἐσχισμένα· ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος ἐλλείπει.

Παρακλητικὴ.

Τὸ σφῆζόμενον ἄρχεται μὲν ἀπὸ τοῦ Θεοτοκίου τῆς η΄ ᾠδῆς τοῦ πρώτου ἤχου. «Τὴν πασάδα τὴν φωτοειδῆ ἐξῆς ὁ τῶν ἀπάντων Δεσπότης κλπ».

Λήγει δὲ εἰς τὸ δεύτερον ἑξαποστειλάριον τῇ τρίτῃ τοῦ πρώτου ἤχου. Παραβληθὲν τῇ ἐντύπῳ παρακλητικῇ παρουσιάζει διαφορὰς, ἰδίως δὲ ὑπάρχει ἑλλειψις εἰς τὰ καθίσματα. Ἐν τέλει προστίθεται δι' ἄλλης χειρὸς οἱ τριαδικοί κανόνες, τὰ καθίσματα, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ ἡ ὑπακοή.

57.

Χάρτ. 0,29,×0,21. 15' αἰῶνος, φ. 198.

Στίχοι σελίδων 25, σελίδες δίστηλοι. Δέσιμον ἐκ μέλανος δέρματος ἐπὶ ξυλίνων πλακῶν σκοληκοβρώτων. Ἄρχεται ἀπὸ τοῦ πλαγίου πρώτου καὶ λήγει μέχρι τοῦ πλαγίου τετάρτου.

Παρακλητικὴ τεσσάρων ἡχῶν.

Εἰς τὸ Κύριε ἐκέκραξα τοῦ Σαββάτου προστίθενται καὶ ἀνὰ τρία στιχηρὰ τῆς Θεοτόκου καὶ κατὰ τοὺς ἄλλους ἑσπερινούς εἰς τὸ Κύριε ἐκέκραξα ὑπάρχουσι στιχηρὰ μὴ ὑπάρχοντα εἰς τὸ ἔντυπον. Ἐν τῷ τέλει ἐσημειώθησαν ὑπὸ τοῦ καλλιγράφου τὰ ἑξῆς: «Ἐπληρώθη ἡ παροῦσα Παρακλητικὴ ἡ τετράηχος ἐν μηνὶ μαρτίου κδ' ἰνδ. ζῆς τῷ ζκζ^φ [7027 = 1519] ἔτους καὶ ἐγράφει διὰ χειρὸς ἐμοῦ τοῦ ταπεινοῦ καὶ ἁμαρτωλοῦ Ἀντωνίου μοναχοῦ ἐν τῷ νησίῳ: Εὐχέσθαι καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ οἱ ἀναγινώσκοντες: διὰ τῶν πολλῶν μου σφαλμάτων· σῶσον Κ^ε [= Κύριε πάντας τοὺς μέλλοντας ἀναγινώσκειν· καὶ λύτρωσαι πάντας ἡμᾶς ἐκ τῶν σκανδάλων τοῦ πονηροῦ· καὶ ὁ Θεὸς ἀξιῶσ(αι) πάντας ἡμᾶς τῆς βασιλείας ἐπιτυχεῖν· γένοιτο γένοιτο· ἀμήν· ἀμήν· ἀμήν».

«Βίβλου πρὸς ἡμῶν τὸ γλυκὺ πέρας φθάσαν ψυχῆς ἕαρ τίθησιν εἰς θυμηδιαν τῷ συντελεστῇ τῶν καλῶν χάρις ἀμήν».

Ἐπερὶ αὐτῆς ὑπάρχει ἕτερα σημείωσις δι' ἑτέρας χειρὸς «† Ἡ παροῦσα ἐπαρακλητικὴ ὑπάρχει τοῦ μεγάλου Νικολάου — τὸν ὑποκημένον τῇ ἱερᾷ βασιλικῇ καὶ πατριαρχικῇ μονῇ τοῦ τιμίου Προδρόμου τὸν ἐν τῇ νησιῳ ἀντήκρι Σωζουπόλεως· καὶ μηδεὶς τολμησὶ ἐξώσοι αὐτήν ἐκ τῆς εἰρημενης μονῆς. Ἴνα μὴ καὶ τὸν μέγα Νικόλαον ἐγύρη κατ' αὐτοῦ εἰσαγανάκησι: Μ(η)τ(ρο)-(ἀ)ν(ης)φ ἱερομο(μον)αχ(ος).»

58.

Χάρτ. 0,28,5×0,21. Ἀχρονολόγητον, φ. 190.

Στίχοι σελίδων διάφοροι, σελίδες δίστηλοι. Δέσιμον ἐκ δέρματος ὑπερύθρου ἐπὶ ξυλίνων πλακῶν σκοληκοβρώτων. Γραφὴ παρημελημένη.

Συναξάριον Μαρτίου - Αὐγούστου.

Ἐν τῇ κάτω ῥα τοῦ φύλλ. 1 ἔχει τὴν ἑξῆς σημείωσιν. «Μιχαὴλ Πρεσβυτέρου τοῦ Δούκα Σακελαρίου Φιλαδελφείας Συναξάριον ἔχων ἕξ μῆνας μόνον». Τὰ τελευταῖα φύλλα περιέχοντα τὴν ἀκολουθίαν τῆς 31 Αὐγ. ἐλλείπουσιν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ἀκολουθίας τῆς ἀποτομῆς τοῦ Προδρόμου ἐλλείπουσι φύλλα. Ἐπίσης ἐλλείπουσι φύλλα 22 - 24 τοῦ μηνὸς Μαΐου. Ἐν γένει ἀρκετὰ φύλλα τοῦ κώδικος ἔχουν ἐκπέσει. Κάτωθεν τοῦ φύλλ. 4^α σημειοῦται: «Μηνιαῖον τῆς Παναγίας τῆς ἐν νήσῳ Χάλκης».

59.

Μεμβρ. 0,28×0,21. ΙΑ' αἰῶνος, φ. 237.

Στίχοι σελίδων τῆς μεμβράνης 23, σελίδες δίστηλοι, γραφή καθαρά. Δέσιμον ἐκ δέρματος ὑπομέλανος ἐπὶ ξυλίνων πλακῶν σκοληκοβρώτων.

Ἀπόστολος.

Περιέχει τὰ καθημερινὰ ἀναγνώσματα τῶν Ἀποστόλων τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ καὶ τοῦ μηνολογίου καὶ δύο εἰς κοιμηθέντας μετὰ τῶν προκειμένων καὶ τῶν στίχων, ἐνιαχοῦ δὲ καὶ τροπαρίων καὶ ἀντιφώνων μετὰ σημείων μουσικῶν. Ἐλλιπὴς τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ τέλος, ἀνεπληρώθη διὰ νεωτέρας χειρὸς διὰ χαρτίνων φύλλων, ἐν ἀρχῇ μὲν 31, ἐν τέλει δὲ διὰ 32. Τὸ δὲ μεμβραῖνον ἀρχεται μὲν ἀπὸ τῶν λέξεων ἐκ τοῦ τῆ Κυριακῆ τῆς Πεντηκοστῆς ἀναγνώσματος «οὗ ἦσαν καθήμενοι», λήγει δὲ εἰς τὰς λέξεις ἐκ τοῦ τῆ 1 Ὀκτωβρίου ἀναγνώσματος «πάντα ὑμῖν γνωριοῦσι τὰ ὄδε.» Ἡ μεμβράνα κιτρινωπὴ καὶ ἀνώμαλος εἶναι διηρημένη εἰς τετράδια ὀκτάφυλλα 2 2 ἀριθμούμενα κάτωθεν ζ'- κη'.

60.

Μεμβρ. 0,28×0,19,5. ΙΑ' αἰῶνος, φ. 225.

Ἡ μεμβράνα κιτρινωπὴ, χεῖρ ἐπιμελής καὶ ἐπιτηδεῖα, τὸ δὲ χειρόγραφον εἶναι ἄνευ τίτλου, οὕτινος τὸ σφρῶσιμον λήγει εἰς τὸ θεοτόκιον τῆς ζ' φῶδης τοῦ τὴν κθ' Δεκεμβρίου κανόνος. Στίχοι σελίδων 44, σελίδες μονόστηλοι. Δέσιμον ἐκ δέρματος μέλανος ἐπὶ ξυλίνων πλακῶν.

Μηναῖον Σεπτεμβρίου, Ὀκτωβρίου, Νοεμβρίου καὶ Δεκεμβρίου.

Περιέχει τὰς ἀκολουθίας τῶν δ' μηνῶν μετὰ συναξαρίων, ἀλλ' ἄνευ στίχων καὶ μετὰ ἀναγνωσμάτων Ἀποστόλων καὶ Εὐαγγελίων. Ὑπάρχει ἢ ἀκόλουθος τάξις κατὰ πρῶτον τίθεται τὸ ἀπολυτίκιον, κατόπιν τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος καὶ κατόπιν τὰ στιχηρὰ εἰς τὸ Κύριε ἐκέκραξα εἰς τὸν στίχον καθίσματα καὶ εἰς τοὺς αἶνους, κατόπιν οἱ κανόνες, εἰς οὓς μετὰ τὴν ἔκτην φῶδὴν τὰ συναξάρια συντομώτατα καὶ μετ' αὐτὰ τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Ὁρθρου, ἐὰν ὑπάρχη, κατόπιν δὲ ὁ Ἀπόστολος μετὰ τῶν προκειμένων καὶ τὸ Εὐαγγέλιον τῆς ἡμέρας. Εἰς τὸ χειρόγραφον τοῦτο ἑλλείπουσι πολλὰ καὶ ἄλλα ἀντικαθίστανται ὑπ' ἄλλων μὴ ὑπαρχόντων εἰς τὰ ἐντυπα, ἰδίως δὲ ἑλλειψίς παρατηρεῖται εἰς τὰ στιχηρὰ, εἰς τοὺς αἶνους καὶ εἰς τοὺς δευτέρους κανόνας.

Ἐλλείπουσιν αἱ δευτέραι ἀκολουθίαι εἰς τὰς β' γ' δ' θ' τοῦ Σεπτεμβρίου καὶ εἰς τὰς θ' ιδ' ιθ' κβ' κη' κθ' λα' Ὀκτωβρίου, εἰς τὰς δ' ζ' ια' ιβ' ιθ' κ' κς' κη' Νοεμβρίου καὶ εἰς τὰς ιγ' καὶ κζ' Δεκεμβρίου. Αἱ δὲ πρῶται ἑλλείπουσιν εἰς τὰς κβ' Νοεμβρίου, εἰς τὰς θ' καὶ ι' Δεκεμβρίου. Ἐλλείπουσιν οἱ δευτέροι κανόνες εἰς τὰς α' η' Σεπτεμβρίου, εἰς τὴν α'

Ἰουλιου, εἰς τὰς ζ' ἡ' καὶ ιε' Δεκεμβρίου. Οἱ δὲ πρῶτοι κανόνες ἐλλείπουσιν εἰς τὰς ζ' καὶ Σεπτεμβρίου καὶ τῆς ιζ' Δεκεμβρίου. Εἰς τὰς ζ' Σεπτεμβρίου προστίθενται ἀναγνώσματα προφητειῶν. Εἰς τὰς ζ' ἐλλείπει ἡ ἀκολουθία τοῦ αὐτοῦ, εἰς τὰς ιβ' τοῦ αὐτοῦ ὁ κανὼν ἐστὶ διάφορος εἰς ἦχον πλ. δ' πρὸς τὸ ἄσωμεν τῷ Κυρίῳ ἀρχόμενος «Δι' εὐσεβείας», εἰς τὰς ιγ' τοῦ αὐτοῦ ὁ προεόρτιος κανὼν καὶ ὁ τῆς ἀγίας ἐλλείπουσιν.

Εἰς τὰς κβ' τοῦ αὐτοῦ ἀντὶ τῆς κατὰ τὸ ἔντυπον ἀκολουθίας τοῦ ἁγίου Φωκᾶ ὑπάρχει ἡ ἀκολουθία τοῦ προφήτου Ἰωνᾶ. Εἰς τὰς κς' τοῦ αὐτοῦ ὁ κανὼν τῆς Θεοτόκου καὶ ὁ δεύτερος τοῦ ἁγίου ἐλλείπει. Εἰς τὰς ζ' Ἰουλιου ὁ κανὼν εἶναι διάφορος εἰς ἦχον δ' πρὸς τὸ Ἀρματηλάτην Φαραὼ ἀρχόμενος. «Δεῦτε τὴν ἀφειδῆ» ποίημα Ἰωσήφ. Εἰς τὰς ια' τοῦ αὐτοῦ ἀντὶ τῆς εἰς τὰ ἔντυπα ἀκολουθίας ὑπάρχει τῆς ἀγίας Ζηναΐδος, περιέχουσα κάθισμα ἦχος πλ. δ' «ταῖς προσευχαῖς», στιχηρὰ ἦχος δ' δύο Ἄφθορον καὶ ἐμφιλοσοφώτατον καὶ ἕτερος ἦχος β' ἐλέφ καὶ κανόνα ἔχοντα ἀκροστιχίδα «Ἡ Ζηνωῖς ζῆ καὶ θανοῦσα σαρκίω» εἰς ἦχον πλ. β' πρὸς τὸ Ὡς ἐν ἠπειρῷ πεξεύσας ὁ Ἰσραήλ, ἀρχόμενος «Ἡ τῶν ἀφθίτων χαρίτων». Εἰς τὰς ιγ' τοῦ αὐτοῦ ὁ κανὼν ἐστὶ διάφορος ἔχων ἀκροστιχίδα Εἰς Κάπρον καὶ Παπύλον εἰς ἦχον α' τὸ πρὸς τὸ «Σοῦ ἡ τροπαιοῦχος δεξιὰ» ἀρχόμενος «Κάρπου καὶ Παπύλου τῶν στερεῶν». Εἰς τὰς κς' τοῦ αὐτοῦ ἐλλείπει ὁ κανὼν τοῦ σειμοῦ καὶ τὰ ἀναγνώσματα τῶν προφητῶν. Εἰς τὴν α' Νοεμβρίου ἀντὶ τῶν εἰς τὰ ἔντυπα δύο κανόνων ὑπάρχει καὶ ἕτερος εἰς ἦχον δ' πρὸς τὸ θαλάσσης τὸ ἐρυθραῖον ἀρχόμενος «Χριστὸς ὁ χορηγὸς τῆς κτίσεως». Εἰς τὰς γ' τοῦ αὐτοῦ ἀντὶ τῶν εἰς τὰ ἔντυπα κανόνων ὑπάρχει ἕτερος εἰς ἦχον δ' πρὸς τὸ Ἄνοιξω τὸ στόμα μου, ἀρχόμενος «Τὸν ἥλιον ἔχοντες».

Εἰς τὰς δ' τοῦ αὐτοῦ ὁ τῶν ἱερομαρτύρων κανὼν εἶναι διάφορος εἰς ἦχον β' ἀρχόμενος «Νικητικὰ σήμερον». Εἰς τὰς ε' τοῦ αὐτοῦ ἀντὶ τῆς εἰς τὸ ἔντυπον ἀκολουθίας ὑπάρχει ἀκολουθία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Θεοδώρου τοῦ ὁμολογητοῦ ἐπισκόπου Ἀγκύρας, ἐν ἣ κανὼν εἰς ἦχον δ' πρὸς τὸ Δεῦτε λαοί, ἀρχόμενος «Θεῖω τρωθεὶς ἔρωτι τῷ τῆς ἀγάπης Χριστοῦ». Εἰς τὰς ιγ' τοῦ αὐτοῦ ὁ κανὼν τῆς Θεοτόκου ἐλλείπει. Εἰς τὰς κ' τοῦ αὐτοῦ ἐλλείπει ἡ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Πρόκλου, ὁ δὲ κανὼν τοῦ ἁγίου Γρηγορίου εἶναι διάφορος εἰς ἦχον α' πρὸς τὸ Οὐρανίων ταγματῶν, ἀρχόμενος «Τὰς οὐρανίας σκηνώσεις», εἰς τὰς κα' τοῦ αὐτοῦ ὁ κανὼν διάφορος, οὗ ἡ ἀκροστιχὶς κατὰ στοιχεῖα εἰς ἦχον δ' ἀρχόμενος «Ἄγιων εἰς Ἄγια», εἰς τὰς κγ' ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Γρηγορίου ἐπισκόπου Ἀκραγαντίνων μετατίθεται εἰς τὰς κδ' τοῦ αὐτοῦ. Αἱ δὲ εἰς τὰς κδ' τοῦ αὐτοῦ ἀκολουθίαι τῶν ἁγίων Κλήμεντος καὶ Πέτρου μετατίθεται εἰς τὰς κς', ὅπου εἶναι καὶ ἡ τῆς ἀγίας Αἰκατερίνης ἀκολουθία, ἐλλειπούσης τῆς ἀκολουθίας τοῦ ἁγίου Μερκουρίου. Ὁ τοῦ ἁγίου Κλήμεντος κανὼν ἐλλείπει, ὁ δὲ τοῦ ἁγίου Πέτρου εἶναι διάφορος εἰς ἦχον πλ. δ' πρὸς τὸ Ὑγρὰν διοδεύσας ἀρχόμενος «Τῷ Πέτρῳ τῷ θεῖῳ μαθητευ-

θείς». Εἰς τὰς ε΄ Δεκεμβρίου ἐλλείπουσι τὰ ἀναγνώσματα τῶν προφητῶν Εἰς τὰς ς΄ τοῦ αὐτοῦ ἀντι τῶν εἰς τὰ ἔντυπα τριῶν κανόνων ὑπάρχει ἕτερος ἔχων ἀκροστιχίδα «Ποιμένι κρότον Νικολάω προσάγω» εἰς ἦχον πλ. β΄ πρὸς τὸ Κύμα τῆς θαλάσσης, ἀρχόμενος «Πάτερ Παντοκράτωρ». Εἰς τὰς θ΄ τοῦ αὐτοῦ ὁ κανὼν τῶν θεοπατόρων καὶ ὁ δεῦτερος τῆς ἁγίας Ἄννης ἐλλείπουσιν. Εἰς τὰς ιγ΄ τοῦ αὐτοῦ ὁ κανὼν τῶν ἁγίων διάφορος εἰς ἦχον γ΄ πρὸς τὸ Ἄσωμεν τῷ Κυρίῳ ἀρχόμενος «Ἄσωμεν τῷ Κυρίῳ τῷ παιδρύναντι». Εἰς τὰς ιη΄ τοῦ αὐτοῦ ὁ κανὼν διάφορος εἰς ἦχον β΄ πρὸς τὸ Δεῦτε λαοὶ ἀρχόμενος «Τὰ νοητὰ σήμερον ἄνθη δρεψώμεθα». Μετὰ τὰς ιθ΄ τοῦ αὐτοῦ τίθενται ἀκολουθίαι εἰς τὰς δύο πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως Κυριακάς, ἐξ ὧν μὲν τῇ πρώτῃ ἐλλείπει ὁ πρῶτος κανὼν, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ ὁ δεῦτερος.

Οἱ ἀπὸ τῆς κ΄ μέχρι τῆς κδ΄ τοῦ αὐτοῦ κανόνες τῶν προεορτιῶν δὲν φυλάττουσιν εἰς τὸ χειρόγραφον τὴν τάξιν τοῦ ἐντύπου. Ἡ ἀκολουθία τῶν ὁρῶν τῶν Χριστουγέννων ἐλλείπει, ἀλλ΄ ὑπάρχουν στιχηρὰ ἰδιόμελα ψαλλόμενα τῇ παραμονῇ τῶν Χριστουγέννων, ἅτινά εἰσι τὰ τῶν Ὁρῶν.

Ὁ τῇ μετὰ τὴν Χριστοῦ γέννησιν Κυριακῇ πρῶτος κανὼν ἐλλείπει παρομοίως καὶ ὁ δεῦτερος εἰς τὰς κθ΄ τοῦ αὐτοῦ κανόνων, ὁ δὲ πρῶτος εἶναι ἄνευ τέλους, τοῦ σωζομένου λήγοντος εἰς τὸ θεοτοκίον τῆς ἐβδομάδος ᾠδῆς. Ἐνυπάρχουσι καὶ τὰ τῇ Κυριακῇ πρὸ τῆς ὑψώσεως τοῦ τιμίου Σταυροῦ καὶ τῇ Κυριακῇ μετὰ τὴν Ὑψωσιν Ἀποστολο-εὐαγγέλια. Ἡ δὲ ἀκολουθία τῇ μετὰ τῆς ια΄ Ὀκτωβρίου Κυριακῇ τῶν ἁγίων Πατέρων ἐλλείπει. Τὰ στιχηρὰ δὲν παρεβλήθησαν πρὸς τὰ εἰς τὰ ἔντυπα ὡς ἀναμιξῆ γεγραμμένα, ἐκ τούτων δὲ τὰ σημειούμενα ὡς ἰδιόμελα καὶ φέροντα μουσικὰ σημεῖα εἶναι πλεῖστα. Τὰ Συναξάρια εἶναι σύντομα καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διαφέρουν τῶν ἐντύπων, ἐλλείποντος ἔν τῷ μέσῳ ἐνὸς φύλλου. Ἡ ἀρχὴ τῆς εἰς τὰς β΄ Νοεμβρίου ἀκολουθίας μέχρι τῆς ς΄ ᾠδῆς τοῦ κανόνος αὐτῆς δὲν ὑπάρχει. Ἐγένετο δὲ καὶ ἀναπλήρωσις ἄλλων ἐλλείψεων διὰ χειρὸς τοῦ XII αἰῶνος ἐπὶ ὀκτὼ φύλλων μεμβραίνων παλιμψήστων, εἰς αἶ τῶν ἀρχαίων γραμμάτων ἀμυδροτάτα μόνον ἴχνη διακρίνονται, δεικνύοντα αὐτὰ κεφαλαῖα VII αἰῶνος. Τούτων δὲ τὸ ἔν μὲν περιέχει μέρη τῆς εἰς τὰς κ΄ Ὀκτωβρίου ἀκολουθίας, τὰ δὲ λοιπὰ περιέχουσιν ἀκολουθίας ἀπὸ τῆς β΄ μέχρι τῆς ς΄ Νοεμβρίου. Ἐκ δὲ τῶν ἀρχαίων καὶ ἐν μέρει ἀναγινώσκειται «ἡμᾶς γὰρ ἐστί» καὶ εἰς ἕτερον ὁ Ἀπόστολος Τιμόθεος. Ἐν γένει τὸ βιβλίον εἶναι ἀξιόλογον.

61.

Χαρτ. 0,28×0,20. 15΄ αἰῶνος, φ. 139.

Σελίδες δίστηλοι. Ἐν τισιν ἐπεσκευάσθη. Εἶναι πεπαλαιωμένον καὶ σητόβρωτον. Δέσιμον δέρμα μέλαν ἐπὶ ξυλίνων πλακῶν σκωληκοβρώτων. Γραφὴ ἀτημέλητος λίαν.

Μηνιαῖον Σεπτεμβρίου καὶ Ὀκτωβρίου.

Περιέχει τὰς ἀκολουθίας ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ Σεπτεμβρίου μέχρι τῆς τελευταίας τοῦ Ὀκτωβρίου. Παραβληθὲν τοῖς ἐντύποις εὐρέθῃ ἔχον τὰς ἀκολουθίας διαφοράς.

Εἰς τὰς ιδ', κβ', κη', κθ' Ὀκτωβρίου καὶ δεύτεραι ἀκολουθίαί ἐλλείπουσιν. Ἐλλείπουσι προσέτι οἱ δεύτεροι κανόνες εἰς τὰς γ', δ', θ', καὶ κε' τοῦ Σεπτεμβρίου καὶ εἰς τὰς θ', ια', ιζ', ιθ' καὶ λ' Ὀκτωβρίου. Ἐλλείπει προσέτι ὁ πρῶτος κανὼν εἰς τὰς ς' τοῦ Σεπτεμβρίου. Προσέτι εἰς τὰς ιγ' Σεπτεμβρίου ἐλλείπουσι τὰ ἀναγνώσματα τῶν προφητειῶν καὶ ὁ κανὼν τοῦ ἁγίου ἐκ τῆς κς'. α' Τοῦ Σεπτεμβρίου ὁ κανὼν τῆς Θεοκόκου καὶ ὁ δεύτερος τοῦ ἁγίου ἐλλείπουσιν. Εἰς τὰς κς' Ὀκτωβρίου ἐλλείπει ὁ δεύτερος κανὼν τοῦ ἁγίου. Εἰς τὰς ιζ' Σεπτεμβρίου προσετέθη καὶ ἡ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου Συμεὼν ἔχουσα κανόνα καὶ ἦχον δ' πρὸς τὸ «Ἄσσομαί σοι Χριστέ ὁ Θεός» ἀρχόμενον «Συμεὼν ἱερώτατε» ὁ δὲ τοῦ ἁγίου εἰρημένου κανὼν ἐλλείπει.

Εἰς τὰς ἀκολουθίας ἡμέρας ἀντὶ τῶν εἰς τὰ ἔντυπα κανόνων ὑπάρχουσιν οἱ ἐνταῦθα σημειούμενοι.

Σεπτεμβρίου ζ' ὁ πρῶτος κανὼν εἰς ἦχον δ' πρὸς τὸ «Ἀνοιξω τὸ στόμα μου» ἄρχεται «Γεννήσεως σήμερον».

Σεπτεμβρ. ιβ' εἰς ἦχον πλάγ. δ' πρὸς τὸ «Ἄσωμεν τῷ Χριστῷ» ἄρχεται «Δίπλοκοι εὐσεβείας».

Σεπτεμβρ. ιγ' ὁ τῶν προεορτίων κανὼν ἄρχεται «Ἄσσομαί σοι Κύριε ὁ Θεός μου».

Σεπτεμ. ιζ' εἰς ἦχον β' πρὸς τὸ «Ἐν βυθῷ κατέστρωσας» ἄρχεται «Τῶν εὐφήμων λόγων τοῖς τερπινοῖς».

Σεπτεμ. εἰς ιθ' εἰς ἦχον δ' πρὸς τὸ «Θαλάσσης ἐρυθραῖον πέλαγος», ἄρχεται «ὡς ἄλλης φωτοφανοῦς ἀνέστηλας ἐκάς σήμερον».

Σεπτεμ. κβ' ὁ κανὼν τοῦ ἁγίου Φωκᾶ ἄρχεται «Φωτός σε τῆς θεϊκῆς κατηύρασε».

Σεπτεμ. κς' εἰς ἦχον β' πρὸς τὸ «Ἐν βυθῷ κατέστρωσας» ἄρχεται «Καθαρισθεὶς τοῦ πνεύματος σοφέ».

Ὀκτωβρίου ι' εἰς ἦχον δ' πρὸς τὸ «Θαλάσσης τὸ ἐρυθραῖον πέλαγος» ἄρχεται «Τῷ πόθῳ τοῦ Χριστοῦ φλεγόμενος» ποίημα Θεοφάνους.

Ὀκτωβρ. ιγ' εἰς ἦχον α' πρὸς τὸ «Θεὸν ἡ τροπαιοῦχος δεξιὰ» ἄρχεται «Κάρπου καὶ Παπύλου τῶν στερεῶν».

Ὀκτωβρ. κε' εἰς ἦχον πλ. δ' πρὸς τὸ «Ὡς ἐν ἡπίερω» ἄρχεται «Τὴν τῆς ψυχῆς μου ῥυτίδα».

Ὀκτωβρ. κς' εἰς ἦχον δ' πρὸς τὸ «Ἀνοιξω τὸ στόμα μου» ἄρχεται «Τὴν θείαν εὐπρέπειαν».

Εἰς τὰς ἰβ' Ὀκτωβρίου σημειοῦνται καὶ ὁ ἅγιος Κοσμάς καὶ ποιητῆς ἐπίσκοπος Μαΐουμᾶ ἄνευ ὅμως ἀκολουθίας.

62.

Χαρτ. 0,27×18,5. ΙΔ' αἰῶνος, φ. 249.

Στίχοι σελίδος 36, σελίδες μονόστηλοι. Δέσιμον ἐκ ξυλίνων πλακῶν, ὧν ἡ μὲν ἔχει ὕφασμα λευκόν, ἡ δὲ γυμνή. Γραφή καθαρά, ἀλλ' ἀνερθόγραφος.

Βίοι, μαρτύρια καὶ λόγοι Πατέρων.

1. (φ. 1) Διήγησις περὶ τοῦ γιγνομένου μεγάλου θαύματος παρὰ τοῦ τοῦ ἀρχιστρατήγου Μιχαὴλ ἐν ταῖς Χώναις.

2. (φ. 5) Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἀνδρέου ἐπισκόπου Κρήτης τοῦ Ἱεροσολυμίτου λόγος εἰς τὸ γενέσιον τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου.

«Ἀρχὴ μὲν ἡμῖν ἑορτῶν ἡ παρούσα...»

3. (φ. 10^β) Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἀνδρέου ἐπισκόπου Κρήτης τοῦ Ἱεροσολυμίτου λόγος εἰς τὴν ὕψωσιν τοῦ Τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ.

Ἀρχὴ «Σταυροῦ πανήγυριν ἄγομεν καὶ τὸ τῆς ἐκκλησίας ἅπαν».

4. (φ. 17^β) Μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Δημητρίου.

Ἀρχὴ «Ἔιχε μὲν τὰ Ρωμαίων σκήπτρα».

5. (φ. 22^β) Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γερμανοῦ ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως λόγος εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον, ὅτε προσηνέχθη ἐν τῷ ναῷ ὑπὸ τῶν αὐτῆς γονέων τριετίζουσα.

Ἀρχὴ «Ἴδου πάλιν ἐτέρα πανήγυρις».

Τέλ. «Ἡ τὴν τῶν ὄλων προσδοκίαν καὶ ἐλπίδα καὶ σωτηρίαν ὑπὲρ νοῦν καὶ λόγον τε».

6. (φ. 25^β) Πρᾶξις τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Νικολάου ἀρχιεπισκόπου Μύρων τῆς Λυκίας ὅπως ἐρύσατο τοὺς τρεῖς ἄνδρας ἐκ τοῦ θανάτου.

Ἀρχὴ «Ἐν τοῖς καιροῖς Κωνσταντίνου τοῦ βασιλέως...»

Τέλ. «Διαδιδόντες πτωχοῖς ἀφ' ὧν εἶχεν ἕξ ἰδίων χρημάτων ἐπὶ πολὺν οὖν χρόνον ἐποίουν τοῦτο... Ἀμήν».

7. (φύλ. 28^β) Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου εἰς τὴν ἁγίαν Γέννησιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἀρχὴ «Χριστὸς γεννᾶται δοξάσατε Χριστὸς ἐξ οὐρανῶν».

8. (φ. 34^β) Ἀμφιλοχίου Ἰκονίου εἰς τὸν βίον καὶ εἰς τὰ θαύματα τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν ἀρχιεπισκόπου Καισαρείας Καππαδοκίας Βασιλείου τοῦ μεγάλου.

Ἀρχὴ «Ἀγαπητοὶ οὐκ ἦν ἀπεικός».

Τέλ. «Ταῦτα ἀκούσας ὁ βασιλεὺς προσόδους πολλὰς ἐδωρήσατο εἰς διατροφήν αὐτῶν· σέβας πατρικὸν ἀπονέμειν τῷ Ἱεράρχῃ τοῦ Χριστοῦ».

9. (φ. 41^β) Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου λόγος εἰς τὰ ἅγια Φῶτα.

Ἄρχῃ «Πηγὴ τῶν εὐαγγελικῶν γλυκασμάτων ἀνανεωγμένους ἔχει τοὺς ῥύακας».

10. (φ. 44^β) Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως Χρυσοστόμου λόγος εἰς τὴν Ὑπαπαντὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Χριστοῦ καὶ εἰς τὴν Θεοτόκον καὶ εἰς τὸν δίκαιον Συμεών.

Ἄρχῃ «Οὐ μόνον σάρκα φορεῖ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός».

11. (φ. 47^β) Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λόγος εἰς τὸν Εὐαγγελισμόν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου.

12. (φ. 49^β) Μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου.

Ἄρχῃ «Ἄρτι τοῦ τῆς Εἰδωλομανίας νέφους».

13. (φ. 57^β) Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου λόγος εἰς τὴν ἁγίαν Μεταμόρφωσιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἄρχῃ «Ἦκουες ἀρτίως τοῦ δεσπότη Χριστοῦ λέγοντος».

14. (φ. 60^β) Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γερμανοῦ ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως ἐγκώμιον εἰς τὴν ἁγίαν καὶ σεβασμίαν κοίμησιν τῆς ὑπερενδόξου δελοίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας.

Ἄρχῃ «Ὁ χρεωστῶν πάντοτε τὸν ἴδιον εὐεργέτην».

Τέλ. «Ἀχώριστον δὲ τῆς ἀνθρώπων συναναστροφῆς εὐρεθῆναι τὸ πνεῦμά σου ἀοράτῳ ἐνεργείᾳ τοῦ ὑπὸ σοῦ γεννηθέντος Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν... ἀμήν».

15. (φ. 66) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λόγος εἰς τὸν Τελώνην καὶ Φαρισαῖον.

Ἄρχ. «Ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν προσεύξασθαι...»

16. (φ. 68^β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λόγος εἰς τὸν ἄσωτον υἱὸν Ἄρχ. «Ἄει μὲν τὴν τοῦ Θεοῦ φιλανθρωπίαν».

17. (φ. 73^β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου ὁμιλία εἰς τὴν δευτέραν παρουσίαν «Μετὰ τὴν ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου».

18. (φ. 75^β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λόγος εἰς τὸ πῶς ὁ Ἄδὰμ τὴν ψυχὴν ἔλαβεν, ὅτε ἐπλάσθη καὶ εἰς τὸ πάθος τοῦ Σωτῆρος ἐρμηνεία καὶ περὶ τῆς ἀνοιγείσης πλευρᾶς.

Ἄρχ. «Καλοὶ τῆς ὑπομονῆς οἱ πόνοι καὶ κάλλιστοι».

19. (φ. 80^β) Νεκταρίου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως διήγησις δι' ἣν αἰτίαν τὸ πρῶτον σάββατον τῶν ἁγίων νηστειῶν ἐορτάζομεν τὴν μνήμην τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Θεοδώρου τοῦ Τήρωνος καὶ περὶ νηστείας καὶ ἐλεημοσύνης.

20. (φ. 87^β) Διήγησις διαλαμβάνουσα περὶ τῶν ἁγίων καὶ σεπτῶν εἰκόνων, ὅπως καὶ δι' ἣν αἰτίαν παρέλαβε τὴν Ὁρθοδοξίαν ἐτησίως τελεῖν

τῇ πρώτῃ Κυριακῇ τῶν ἁγίων νηστειῶν ἢ ἁγία τοῦ Θεοῦ καθολικὴ μεγάλη Ἐκκλησία.

21. (φ. 94) Ἀπὸ τοῦ παλαιοῦ τοῦ νόμου, ἦν εἶχον ἐν τοῖς Ἑβραίοις λόγος ἀναγινωσκόμενος μεταφερόμενος (;) εἰς τὴν νέαν Διαθήκην παρὰ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων εἰς τὴν ἁγίαν καὶ μεγάλην Τεσσαρακοστήν.

Ἄρχ. «Ἐν τῷ νόμῳ προσέταξεν ὁ Θεός».

22. (φ. 95) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λόγος εἰς τὴν προσκύνῃσιν τοῦ Κυρίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ.

Ἄρχ. «Ἦκεν ἡμῖν ἡ ἐνιαύσιος ἡμέρα».

23. (φ. 100) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λόγος περὶ νηστείας καὶ ἐλεημοσύνης.

Ἄρχ. «Σήμερον ἀγαπητοὶ τῷ ἱατρῷ προσκυνήσωμεν».

24. (φ. 102^α) Διήγησις ἀρίστη ἐκ παλαιῶν ἱστοριῶν συλλεγεῖσα δι' ἣν αἰτίαν εἴωθεν ἐορτάζειν ἡ τοῦ Θεοῦ ἁγία καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ Ἐκκλησία τὴν ἐορτὴν τῆς Ἀκαθίστου.

25. (φ. 108^β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λόγος εἰς τὸν δίκαιον τετραήμερον Λάζαρον.

Ἄρχ. «Σήμερον ἐκ νεκρῶν ἐγειρόμενος Λάζαρος».

26. (φ. 111^β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λόγος εἰς τὰ Βατὰ.

Ἄρχ. «Χθὲς ἡμεῖς μετὰ τοῦ Δεσπότη τοῦ Λάζαρος ἐστιάσατο».

27. (φ. 114^β) Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ εἰς τὴν ξηρανθεῖσαν συκῆν.

Ἄρχ. «Κινεῖ με πρὸς τὸ λέγειν ὁ ἐνυπόστατος τοῦ Θεοῦ καὶ πατὴρ λόγος».

28. (φ. 119) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λόγος εἰς τὸ «Συνήγαγον συνέδριον».

Ἄρχ. «Οἱ μὲν ἀθληταὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν».

29. (φ. 124^β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου διμιλία εἰς τὸ «Πάτερ εἰ δυνατόν παρελθέτω τὸ ποτήριον τοῦτο ἀπ' ἐμοῦ».

30. (φ. 129) Ἐπιφανίου ἐπισκόπου Κύπρου εἰς τὴν θεώνυμον ταφὴν τοῦ Κυρίου, εἰς τὸν Ἰωσήφ τὸν ἀπὸ Ἀριμαθαίας καὶ Νικόδημον κλπ.

Ἄρχ. «Τὶ τοῦτο σήμερον σιγὴ πολλὴ ἐν τῇ γῆ».

31. (φ. 138^β) Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου λόγος εἰς τὸ ἅγιον Πάσχα.

Ἄρχ. «Ἀναστάσεως ἡμέρα καὶ ἀρχὴ δεξιά».

32. (φ. 140) Χρυσοστόμου εἰς τὴν Νέαν Κυριακὴν.

33. (φ. 144) Ἰωάννου ἐπισκόπου Θεσσαλονίκης λόγος περὶ τοῦ ἁγίου Νικηφόρου ποσάκις καὶ ποῖαι τῷ τάφῳ ἐπεδήμησαν.

Ἄρχ. «Καθὼς ἐκ χώρας διεσαφήσαμεν τῇ φιλοχρίστῳ ἡμῶν ἀκοῇ».

Τέλ. «Ὅπερ ἐστὶ πάσης λογικῆς κτίσεως ἔσχε τὴν μακαριότητα τῇ ἀγάπῃ βεβαιούμενον».

34. (φ. 153) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λόγος ἐκ τῆς ἐρμηνείας τοῦ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου εἰς τὸν παράλυτον.

35. (φ. 155) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λόγος εἰς τὴν Σαμαρείτιδα.

36. (φ. 160^β) Ἀθανασίου Ἀλεξανδρείας εἰς τὸν ἐκ γενετῆς τυφλόν.
Ἄρχ. «Πολυσπούδαστον πᾶσιν ἀνθρώποις».

37. (φ. 168^β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λόγος εἰς τὴν Ἀνάληψιν.

38. (φ. 171^β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λόγος εἰς τὴν Πεντηκοστήν.

39. (φ. 172^β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λόγος εἰς τοὺς ἁγίους Πάντας.

40. (φ. 175) Χριστοφόρου Ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας παραίνεσις
ψυχωφελῆς.

Ἄρχ. «Πάντες μὲν ἀγαπητοὶ τοὺς κατὰ καιρὸν ἀρχιερεῖς καὶ ἀρχι-
ποιμένας».

Τέλ. «Ἐν παντὶ καιρῷ καὶ πάσῃ ὥρᾳ καὶ ἡμέρᾳ».

41. (φ. 181^β) Μαρτύρια τῶν ἁγίων καὶ ἐνδόξων μεγάλων μαρτύρων
τεσσαράκοντα τῶν ἐν Σεβαστείᾳ μαρτυρησάντων.

Ἄρχῃ «Κατὰ τοὺς καιροὺς Λικινίου τοῦ βασιλέως ἦν διωγμὸς μέγας τῶν
Χριστιανῶν».

42. (φ. 185^β) Ἐφραιμ λόγος εἰς τὸν πάγκαλον Ἰωσήφ.

Ἄρχ. «Ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσαὰκ καὶ ὁ Θεὸς τοῦ Ἰακώβ».

43. (φ. 197^β) Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ
Καλυβίτου τοῦ διὰ Χριστὸν πτωχοῦ.

Ἄρχῃ «Τυραννικόν τι χρῆμα τεκόντων στοργὴ καὶ δεσμὰ φύσεως».

Τέλ. «Τάδε διαδόντες τοῖς δεομένοις ἴν' ἔχοι καὶ τὸ δένδρον ἀκόλουθον
τῷ καρπῷ... ἀμήν».

44. (φ. 206) ἄγραφον.

(φ. 207) Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀλεξίου τοῦ
ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ.

Ἄρχῃ «Ἐγένετό τις ἀνὴρ εὐσεβῆς ἐν τῇ Ῥώμῃ ὀνόματι Εὐφορίων».

45. (φ. 210) Βίος καὶ πολιτεία τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν Μαρίας τῆς
Αἰγυπτίας τῆς ἀπὸ ἑταιρίδων ἀσκησάσης ὁσίας παρὰ τὴν ἔρημον, συγγρα-
φεῖς δὲ παρὰ τοῦ ἐν ἁγίοις Σωφρονίου ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων.

Ἄρχῃ «Μυστήριον Βασιλέως κρύπτειν καλόν».

Τέλ. «Ἐτελεύτησε δὲ καὶ Ζωσιμᾶς εἰς ἐκεῖνο τὸ μοναστήριον ἑκατὸν ἐτῶν
ὡς ὁ λόγος γενόμενος... ἀμήν»¹.

Ἐν φ. 248^β ἔχει τὴν ἐξῆς σημείωσιν: «Ἐτελειώθη σὺν Θεῷ τὸ παρὸν
βιβλίον διὰ χειρὸς ἐμοῦ Νικολάου τοῦ ταπεινοῦ καὶ ἁμαρτωλοῦ καὶ οἱ ἀνα-
γινώσκοντες αὐτὸ εὐχέσθαι μοι διὰ τὸν Κύριον διὰ τῶν πολλῶν μου σφαλ-
μάτων ἐν ἔτει ᾧ ᾤμαρ (= 1340) μηνὸς Νοεμβρίου καὶ κατὰ μῆναν Αὐγουστον
εἰς τὰς γ' ἡμέρα Πέμπτη. Ἀμήν».

Ἐπίσης εἰς τὸ ἀπέναντι ἄγραφον φύλλον ἡ ἐξῆς σημείωσις:

¹ Βλ. *Analecta Bollandiana* tom. XX, σ. 65.

7312	ἔχομεν ἕως τώρα φεβ. γ´
6848	ὅπου ἐγράφη τὸ παρὸν
0464	

6848

5508

Ἐγράφη

1340

464

352 ἀπὸ ἀλώσεως τῆς Πόλεως ἕως τώρα αὐδ´ φεβρ. γ´ πρὸ τῆς ἀλώσεως
113 τῆς Κων/πόλεως.

46. (φ. 224) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου εἰς παραβολὴν τῶν ἐργατῶν.
Ἄρχη «Ὁρῶ τῆ ποιίμνη τῶν εὐσεβῶν μεμιγμένα πρόβατα ξένα».

47. (φ. 229^β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστ. λόγος εἰς τὸν πλούσιον Λάζαρον.
Ἄρχη «Μέγιστόν ἐστι διδασκαλεῖον τὸ τῆς ἐκκλησίας στάδιον».

48. (φ. 231^β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λόγος εἰς τὸ ἅγιον Πάσχα.
Ἄρχη «Χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε».

49. (φ. 234^β) Ἀναστασίου Σιναΐτου ἐρμηνεία εἰς τὸν 5´ ψαλμόν.
Ἄρχη «Πρέπουσα τῆ τῶν νηστειῶν Ἄρχη».

50. (φ. 243) Ἰωάννου Χρυσοστόμου λόγος εἰς τὸ ῥητὸν τοῦ Εὐαγγελίου
«Ἐφ´ ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων».

Ἄρχη «Οἱ Λειμῶνες ἔχουσιν κτλ.».

51. (φ. 247) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λόγος ψυχωφελῆς καὶ περὶ
τῶν θείων μυστηρίων.

Ἄρχη «Οὐκ ἄρκει τὸ ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχεν ἀκούειν ἡμᾶς».

52. (φ. 249^β) Ἐνταῦθα εἶναι ἡ σημείωσις «Ἐτελειώθη σὺν Θεῷ τὸ
παρὸν βιβλίον κλπ.». Ἴδε ἀνωτέρω. Ἐπίσης εἰς τὸ αὐτὸ τελευταῖον φύλλον
σημειοῦται ἡ ἐξῆς εὐχή: Ὡ φιλάγαθε παρθένε Θεοτόκε † ἡ μεσίτρια τῶν
ἐπταισμένων πάντων καὶ ἁμαρτωλῶν ἐγγυητῆς καὶ σκέπη, καὶ προστασίαν
τῶν θλιβομένων. Σὺ οὖν πάναγε πανύμνητε παρθένε, ἡ τὸν θεολόγον
τεκοῦσα κατὰ σάρκα † σκέπε φρουρεὶ φύλαττε τὸν ἄνακτα παρθένε † τὸν
θεόστεπτον Παλαιολόγον δοῦκα † καὶ Κομνηνόν τε Ἀνδρόνικον τὸν πάνυ †
καὶ Ἄννην σὺν τοῖς αὐτῶν τε κλάδοις † Πορφυρογενεῖ στελέχει φυλασσο-
μένοις † τὸν δέ γε θύτην καὶ τῶν ἡμῶν ποιμένα καὶ Κωνσταντινουπόλεως
Ἰωάννην τε σκέπε † δώρησαι αὐτοῖς καὶ χρόνους ἀπεράντους † ἀειζῶτα τε
καὶ ἡρέμφω τῷ βίῳ † ὅτι εὐλογητὸς εἶ εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν †». Καὶ ἕτερον:
«Ἐτοιμός εἰμι καὶ πάλιν βοᾶν λέγειν † φύσασθαι πάντες οἱ γέμοντες σφαλ-
μάτων † ἐγγὺς γὰρ ἐστὶν ἡ κρίσις τοῦ Κυρίου † καινὸν κοπιᾶ πᾶς ἄνθρω-
πίᾳ φύσις † ὅτι ὁ Θεὸς κριτῆς δίκαιος ἐν ἐλέει, καὶ διὰ τοῦτο δεῖ ἡμᾶς
τοῦ προσέχειν † φεύγομεν τοίνυν τῶν σαρκικῶν σφαλμάτων † τὴν βορ-
βυρίδα πλεονεκτημάτων † ἀκούσωμεν δὲ καὶ τῆς εὐλογημένης φωνῆς λεγού-
σης † ἔλθετε πάντες οἱ ἔμοι δουλεύοντες † ἐν δὲ πάντες τοῖς πτωχοῖς τε καὶ

ξένοις † ἀτῖνα ἐποθεῖτε † κάμῃ σὺν αὐτοῖς τάξει Θεῆ τῶν ὄλων». Ἐν ἀρχῇ ἑννέα φύλλα καὶ ἐν τέλει ἕξ ἄγραφα ἐτέθησαν ὑπὸ τοῦ σταχωτοῦ.

63.

Χάρτ. 0,28×0,19. *ΙΖ' αἰῶνος*, φ. 225.

Στίχοι σελίδος 34, σελίδες δίστηλοι. Βιβλίον ἐρρουπωμένον καὶ ἐν μέρει σητόβρωτον, ἀλλ' ἡ γραφὴ ὠραία καὶ ἡ χεὶρ ἐπιμελής. Δέσιμον δέρμα μέλαν ἐπὶ ξυλίνων πλακῶν.

Πεντηκοστάριον.

Πεντηκοστάριον σὺν Θεῷ ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς ἀγίας καὶ μεγάλης Κυριακῆς τοῦ Πάσχα καὶ καταλήγον ἄχρι τῆς Κυριακῆς τῶν ἀγίων Πάντων.

Ἡ ἀκολουθία τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς δὲν ὑπάρχει. Ἀπὸ τῆς Κυριακῆς τοῦ Θωμᾶ ἄχρι τῶν ἀγίων Πάντων ὑπάρχουσι καὶ τριψῆδια ἐν τοῖς ἀποδείπνοις.

Εἰς τὸ τέλος τίθεται ἐκ νέου ὁ κανὼν τῆς μεγάλης Κυριακῆς, ἀλλὰ σφύζεται ἄχρι τῆς ἕκτης ψῆδος, μεθ' ἣν τὸ συναξάριον αὐτῆς ἀτελές, τοῦ σωζομένου λήγοντος εἰς τὰς λέξεις «καὶ διὰ τοῦ ἔμφισή...».

Ἐπὶ φύλλου χάρτου προσθέτου ἐν τέλει ἐσημειώσατο ὁ δέσας τὸ βιβλίον «Τῷ συσταχοτῇ εὐχέσθαι ὡσπερ καὶ τὸ γράψαντι εἰς ὅσα καὶ αὐτὸς κηκοπίακεν ὅπως ἔλεως εὕριεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως καὶ γεννητῶ ὑμῖν καὶ ἡμῖν τοῖς τοῦτο ἀναγινώσκουσιν ἔτει ,ζπθ' (=7089=1580-1581) Ἰνδικτ. θ'. Ἐλάχιστος πάντων τῶν μοναχῶν Γερμανὸς ἱερομόναχος καὶ προηγούμενος τῆς αὐτῆς μονῆς... ψαντί.

Ἐν ἀρχῇ τρία καὶ ἐν τέλει δύο ἄγραφα φύλλα.

64.

Χάρτ. 0,26×0,16,5, φ. 343.

Στίχοι σελίδων ἀπροσδιόριστοι, σελίδες μονόστηλοι. Δέσιμον δέρμα μέλαν ἐπὶ ξυλίνων πλακῶν.

Κῶδιξ ἀνάμικτος.

Ὁ Κῶδιξ οὗτος γενήσεται, καιροῦ ἐπιτρέποντος, ἀντικείμενον ἰδιαιτέρας μελέτης. Ἐπὶ τοῦ ἀγράφου χάρτου τῆς πρώτης σελίδος ἔχει τὴν ἑξῆς σημείωσιν· «βιβλίον περιέχον διάφορα ἀξιόλογα μὲν δυσκολοδιάβαστα Γρηγεντίου».

Ἐν φ. 328 σημειοῦται ἡ ἑξῆς σημείωσις· «Ἡ βίβλος αὕτη ὑπάρχει τοῦ παπᾶ κυρ Κωνσταντίνου τοῦ σοφωτάτου καὶ οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου». Τὸ τέλος ἔλλείπει.

Περιέχει ἀποφθέγματα καὶ ἀλφάβητον. Νουθεσίας Ἰγνατίου καὶ Βαβερίου. Παρεκβολὰς ἐκ τοῦ χρονογράφου μοναχοῦ Γεωργίου. Γρηγορίου τοῦ

Θεολόγου διάφορα ἀποσπάσματα περὶ διαφορῶν ὑποθέσεων, λόγον περὶ ἀζύμων καὶ περὶ ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐκ τοῦ Πατρὸς διαφορῶν Πατέρων. Ἐρωτήματα καὶ ἀποκρίσεις τοῦ τιμιωτάτου χαρτοφύλακος Πέτρου καὶ διακόνου τῆς Μ. Ἐκκλησίας ἐν ἔτει ςΧ (= 6.600) = 1092.

Φύλ. 90. Ἐδστρατίου Νικαίας Μητροπολίτου τοῦ φιλοσόφου περὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος καὶ ἄλλων ὑποθέσεων.

Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου περὶ Ἱεραρχίας.

Μαξίμου τοῦ σοφοῦ ποικίλα πολλαχῶς τῆς βίβλου. Ἱστορίας ἐκ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης τοῦ Τζέτζη (ὀλόκληροι σελίδες στίχων). Ποίημα εἰς τὸν βασιλέα Ἰουστινιανὸν ὑπὸ Ἀγαπητοῦ διακόνου.

Φωλίου Κ/πόλεως περὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος μυσταγωγία.

Διονυσίου τοῦ Ἀλικαρνασσεῶς λόγοι.

Πιττάκιον ἐπὶ Ἰσαὰκ τοῦ Κομνηνοῦ.

Νικήτα Χωνιάτου εἰς τὸν Καματηρὸν κύρ Βασίλειον μέλλοντα ἀπελθεῖν εἰς Ἀρμενίαν ἐπὶ τῇ ἀποκρίσει τοῦ λαβεῖν τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως Θεοδώρου Λασκάρεως.

Τοῦ Ψελλοῦ ἐγκώμιον εἰς τὴν ψύλλαν.

Στίχοι πρὸς Ἰσαὰκ τὸν Κομνηνόν.

Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου Ὑπομνήματα εἰς τοὺς Ψαλμούς.

Ἀθανασίου τοῦ Μεγάλου περὶ Μαρκελίνου.

Ἡρακλείου πρὸς τὸν υἱὸν Ἡρακλωνᾶν.

Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ ἔκδοσις ἀκριβῆς τῆς ὀρθοδόξου πίστεως.

Πλουτάρχου Παράλληλοι βίοι.

Ἀρχιεπισκόπου Γρηγεντίου πέντε διαλέξεις πρὸς τὸν Ἑβραῖον Ἐρβάν.

Ἰωάννου τῆς Κλίμακος καὶ ἄλλων πολλῶν πατέρων καὶ συγγραφέων διάφορα τεμάχια περὶ διαφορῶν ὑποθέσεων.

Φύλ. 284. Ξενοφῶντος τοῦ Ῥήτορος περὶ τοῦ Κύρου. Ὁ κῶδιξ οὗτος ὀνομάσθη ὑφ' ἡμῶν λαβύρινθος.

65.

Μεμβρ. 0,27 × 0,22, φ. 179.

*Ανευ ἀρχῆς καὶ τέλους καὶ ἐν τῷ μεταξὺ ἐξέπεσαν φύλλα τινά.

Στίχοι σελίδων 26, σελίδες μονόστηλοι.

Τριφῶδιον καὶ Πεντηκοστάριον.

Τὸ σφζόμενον ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἀκολουθίας τῆς Μ. Πέμπτης καὶ λήγει τὴν Κυριακὴν τῶν ἁγίων Πατέρων. Ἀρχὴ (τοῦ σφζομένου): «Αὐτοὶ οὐκ εἰσήχθησαν εἰς τὰ πραιτώρια». Λήγει εἰς τὰς ἀκολουθίας τοῦ Σαββάτου καὶ ζ' Κυριακῆς τῶν ἁγίων Πατέρων.

66.

Μεμβρ. 0,26,5×0,19. *Π' αἰῶνος*, φ. 224.

Στίχοι σελίδων 34, σελίδες μονόστηλοι. Δέσιμον δέρμα ὑπέρυθρον ἐπὶ ξυλίνων πλακῶν σκοληκοβρώτων.

Μηναῖον Φεβρουαρίου καὶ Μαρτίου.

Περιέχει τὰς ἀκολουθίας τῶν δύο τούτων μηνῶν μετὰ συναξαρίων καὶ καὶ στίχων καὶ ἀποστολοευαγγελίων.

Τὰ στιχηρὰ ἐν πλείστοις διάφορα τῶν εἰς τὰ ἔντυπα. Τῶν συναξαρίων τὰ πλείστα ἠλλείπουσι, τὰ δὲ ὑπάρχοντα συμφωνοῦσι τοῖς εἰς τὰ ἔντυπα, οἱ δὲ στίχοι τίθενται ἐν τῇ ἀρχῇ ἐκάστης ἀκολουθίας.

Εἰς τὰς β' Φεβρ. ὑπάρχουσι δέκα τρεῖς οἴκοι, ὧν ἡ ἀκροστιχὶς «Τοῦτο Ρωμανοῦ», καὶ τῆς ι' τοῦ αὐτοῦ ἠλλείπουσιν αἱ προφητεῖαι καὶ ὁ δεῦτερος κανὼν.

Εἰς τὰς ιθ' τίθεται ἡ ἀκολουθία τῶν ἁγίων Μαρτύρων Μαξίμου, Θεοδότου, Ἀσκληπιοδότου καὶ Ἡσυχίου, ἡ δὲ τοῦ ἁγίου Ἀρχιππου μετατίθεται εἰς τὰς κ', ἡ δὲ τοῦ ἁγίου Λέοντος μετατίθεται εἰς τὰς κα', ὅπου καὶ ὁ κανὼν τοῦ ἁγίου Τιμοθέου εἶναι διάφορος. Εἰς τὰς κη' τοῦ αὐτοῦ προστίθεται ἡ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Προτερίου, παρομοίως καὶ εἰς τὰς κδ' Μαρτίου προστίθεται ἡ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου Κυριλλου ἐπισκόπου Κατάνης μαθητοῦ τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Πέτρου ψαλλομένη ἐν τοῖς ἀποδείκνοις.

Εἰς τὰς κη' τοῦ αὐτοῦ προστίθεται ἡ ἀκολουθία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Στεφάνου τοῦ θαυματουργοῦ, εἰς δὲ τὰς κθ' τοῦ αὐτοῦ ἠλλεῖπει ἡ δευτέρα ἀκολουθία καὶ ὁ πρῶτος κανὼν εἶναι διάφορος. Ἀντὶ τῶν εἰς τὰ ἔντυπα ἀκολουθιῶν εἰς τὰς β' Μαρτίου θπάρχει ἡ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Θεοδότου ἐπισκόπου Κυρηναίας, εἰς δὲ τὰς ιδ' τοῦ αὐτοῦ ἡ τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ἀλεξάνδρου τοῦ ἐν Πύδνῃ, εἰς δὲ τὰς ιε' τοῦ αὐτοῦ ἡ τοῦ ἁγίου μάρτυρος Πάπα.

Εἰς τὰς ια' καὶ κε' Φεβρ. καὶ εἰς τὰς δ' καὶ λ' Μαρτίου οἱ κανόνες εἶναι διάφοροι, εἰς δὲ τὰς α', ζ' καὶ κ' Φεβρ. οἱ πρῶτοι κανόνες εἶναι διάφοροι.

Ἐν τῇ ἀρχῇ ἐπὶ φύλλου χαρτίνου ὑπάρχει διὰ νεωτέρας χειρὸς ἡ γνωστὴ σημείωσις τοῦ Μητροφάνους.

*«Ἡ βίβλος αὕτη πέφυκε τῆς παντουργοῦ τριάδος
τῆς ἐν τῇ νήσῳ Χάλκῃ τε μονῆς τῆς τοῦ Ἐσόπτρου
καὶ εἴ τις βουλευθῆ ποτὲ ταύτην ἀποστερήσει
καὶ χωρισμένος ἔσεται τρηᾶδος τῆς ἁγίας
ἐν τῷ ἔῳνι τοῦ τῶγε καὶ τῷ ελευσομενω
οἱ πατέρες μέμνησθε τοῦ Μητροφάνους»*

Ἐν τέλει ἐπίσης ἐπὶ φύλλου χαρτίνου σημειοῦται τὸ ἐξῆς:

«*Δαμασκηνὸς ἱερομόναχος Μανολάκης*»

καθὼς δὲ φαίνεται ἐκ διαφορῶν σημειώσεων, ἡ βίβλος αὕτη περιῆλθεν εἰς τὴν ἰδιοκτησίαν Θωμᾶ τινος ἐκ Περιγίπλου. Εἶναι εἰς τετράδια 28 ὀκτάφυλλα σεσημασμένα κάτωθεν α-κη'.

67.

Χάρτ. 0,16 × 0,19,5, φ. 384.

Στίχοι σελίδων 30, σελίδες μονόστηλοι. Δέσιμον καλὸν μεταγενεστέρως ἐποχῆς ἐπὶ χάρτου. Γραφὴ καθαρά· πέντε σελίδες ἄγραφοι καὶ ἔπειτα πίναξ τῶν περιεχομένων.

Ἐρμηνεία εἰς τοὺς ἀφορισμοὺς τοῦ Ἰπποκράτους καταστρωθεῖσα εἰς πεζὴν φράσιν παρὰ Παλάνου Βασιλοπούλου τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων.

68.

Χάρτ. 0,26 × 0,17,5, φ. 246.

Στίχοι σελίδων ἀπροσδιόριστοι, σελίδες μονόστηλοι. Δέσιμον δερμάτινον μέλαν ἐπὶ ξυλίνων πλακῶν, 9 φύλλα ἐν ἀρχῇ καὶ 3 ἐν τέλει ἄγραφα.

Δεξιλόγιον τῶν συνθέτων ὀνομάτων καὶ κυρίων ὀνομάτων κυρίως Γραφικῶν.

Ἐν φ. 129 ἡ ἐξήγησις τῆς σημασίας ἐκάστου γράμματος τοῦ ἀλφαβήτου οὕτω: ἄλφα τὸ στοιχεῖον παρὰ τοῦ ἄλφῳ τὸ εὐρίσκω, πρῶτον γὰρ τῶν ἄλλων στοιχείων εὐρίσκεται».

Ἐν φ. 130 ἐρμηνεία εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιον εἰς τὸ ρητὸν «Ἐσθιόντων τῶν μαθητῶν λαβὼν ὁ Ἰησοῦς ἄρτον εὐχαριστήσας κλπ.»

(φ. 132^β) Περὶ τῆς Παναγίας Θεοτόκου καὶ περὶ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς καὶ ἐφεξῆς ἐν εἵδει ἱερᾶς ἱστορίας περὶ διαφορῶν προσώπων καὶ γεγονότων τῆς Π. Διαθήκης μέχρι τοῦ φύλ. 172^β. Ἐν τῷ φ. 172^β πάλιν ἐξήγησις διαφορῶν λέξεων.

(φ. 179) Διαφορῶν Πατέρων χωρία περὶ τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ ἁγίου Πνεύματος.

(φ. 183) Διάφορα γραμματικὰ περὶ τόνων καὶ πνευμάτων περὶ μακρῶν καὶ βραχέων καὶ λοιπῶν καὶ ἐφεξῆς περὶ Θεοῦ καὶ ἁγίας Τριάδος καὶ ἐρωτήσεις περὶ διαφορῶν κανόνων τῆς Θεοτόκου καὶ αὐθις ἐρωταποκρίσεις.

Ἐν φ. 205^β ἐκλογαὶ ἐκ διαφορῶν Πατέρων συντεθεῖσαι περὶ Πατρὸς καὶ Υἱοῦ καὶ ἁγίου Πνεύματος καὶ περὶ διαφορῶν γραφικῶν ὑποθέσεων κατ' ἐρωταποκρίσιν περὶ σώματος καὶ ψυχῆς, περὶ ἀγγέλων καὶ δαιμόνων καὶ ἄλλαι ποικίλαι ἐρωτήσεις ὡς: Τίνος χάριν προσκυνοῦμεν οἱ χριστιανοὶ κατὰ ἀνατολάς κτλ. μέχρι τοῦ φ. 228^β.

(φ. 228^β) Ἐξήγησις τοῦ χρησιμοῦ «εἶπατε τῷ βασιλεῖ χαμαὶ πέσε δαΐδαλος ἀυλά».

(φ. 229) Ἑρμηνεία εἰς τὸν εἰρμὸν «Χριστὸς γεννᾶται δοξάσατε» καὶ ἐφεξῆς τῶν τροπαρίων.

Τὰ φ. 234-235 ἄγραφα. Εἰς τὸ φ. 234 περιλαμβάνονται 11 στίχοι διὰ νεωτέρας χειρὸς γεγραμμένοι.

Ἀπὸ τοῦ φ. 236 διάφορα πάλιν ἐρωτήματα καὶ ἀποκρίσεις περὶ γραφικῶν ὑποθέσεων.

Ἐν τέλει ἀπὸ τοῦ φ. 244 διάφοροι ἦχοι «ἔμελλεν ἄρα καὶ πάλιν τὴν χεῖρα... καὶ στηλογραφεῖν τὰς ἐμὰς δυσπραγίας κτλ.». Καὶ κατωτέρω. «Χριστὲ ἄναξ ὃς ἀγναῖς ποτ' ἀειρημέναις παλάμησι προτύποις ἐπ' οὖρει Σου θεράποντος ἔκλινος Ἀμαλήη κτλ.».

69.

Χάρτ. 0,26×0,17. Γς' αἰῶνος, φ. 105.

Στίχοι σελίδων 26, σελίδες δίστηλοι. Στάχωμα διὰ γυμνῶν ξυλίνων πλακῶν.

Μηναῖον Ἰουλίου.

Ἐν ἀρχῇ τέσσαρα φύλλα ἐκ μεμβράνης ἀνήκοντα εἰς ἕτερον κώδικα πιθανῶς περιέχοντα ἐκ τῶν εἰς τὴν Γένεσιν ὁμιλιῶν τοῦ Χρυσοστόμου τοῦ XII αἰῶνος. Γραφή παρημελημένη.

Ἐν φ. 5 ἡ ἀρχὴ τοῦ μηνολογίου· «Ἀρχῆς καλλίστης κάλλιστα εἶναι καὶ τέλος ὄρθοι δοκοῦσιν οἱ ὄροι τῶνπραγμάτων».

Ὁ κῶδιξ περιέχει τὰς ἀκολουθίας τοῦ Ἰουλίου ἄνευ συναξαρίων.

Εἰς τὴν α' ὁ κανὼν εἶναι διάφορος, εἰς δὲ τὴν β' ἠλλεῖπει ὁ δεῦτερος κανὼν, εἰς δὲ τὴν ε' ἀντὶ τῆς εἰς τὸ ἔντυπον ἀκολουθίας ὑπάρχει τῆς ὁσίας Μάρθας μητρὸς Συμεῶν τοῦ θαυμαστορεῖτου. Εἰς τὰς ζ' ἠλλεῖπει ἡ ἀκολουθία τοῦ ὁσίου Θωμᾶ τοῦ ἐν τῷ Μαλαιῷ, εἰς δὲ τὰς ια' ὁ κανὼν οὐχὶ μόνον τοῦ εἰς τὰ ἔντυπα εἶναι διάφορος, ἀλλὰ καὶ τοῦ εἰς τὸ 93 χειρόγραφον. Εἰς δὲ τὰς ιγ' ἠλλεῖπει ἡ ἀκολουθία τῆς μάρτυρος Γολινδοῦχ καὶ ἡ τοῦ Στεφάνου Σαββαΐτου. Εἰς τὰς ις' ἠλλεῖπει ἡ ἀκολουθία τοῦ ἱερομάρτυρος Ἀθηνογένους, εἰς τὰς ιζ' ἠλλεῖπει ὁ δεῦτερος κανὼν. Εἰς τὰς κ' ἠλλεῖπουσιν ὁ δεῦτερος κανὼν καὶ αἱ προφητεῖαι. Εἰς τὰς κα' προσίθεται ἀκολουθία τοῦ προφήτου Ἰεζεκιήλ. Εἰς τὰς κβ' μεταίθεται ἡ εἰς τὰς κγ' ἀκολουθία τοῦ μάρτυρος Φωκᾶ, ἀλλ' ἔχουσα στιχηρὰ καὶ κανόνα διάφορα, εἰς δὲ τὸ κγ' ὑπάρχει ἀκολουθία τῶν ἁγίων μαρτύρων Τροφίμου Θεοφίλου καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς. Εἰς τὴν κδ' τὸ πρῶτον τροπάριον τοῦ κανόνος εἶναι διάφορον, εἰς τὰς κε' προσίθεται ἀκολουθία τῶν ἁγίων γυναικῶν Ὀλυμπιάδος καὶ Εὐπραξίας, προφητεῖαι δὲ οὐχ ὑπάρχουσιν· εἰς τὰς κς' ἠλλεῖπει ἡ δευτέρα ἀκολου-

θία, εἰς τὸν κζ' ἔλλειπουσιν ὡς προφητεῖαι καὶ ὁ πρῶτος κανὼν. Εἰς τὰς κθ' ἔλλειπει ἡ δευτέρα ἀκολουθία, ὡς εἰς τὰς λα' προστίθεται κανὼν τοῦ σταυροῦ.

Τὰ εἰς τὰ Κύριε ἐκέκραξα στιχηρὰ διαφέρουσιν εἰς τὴν α', εἰς τὰς γ', εἰς τὰς δ', εἰς τὰς ιη', εἰς τὰς κδ' καὶ εἰς τὰς λ', εἰς δὲ τὰς λα' τὰς τοῦ σταυροῦ.

Ἡ ἀκολουθία τῶν ἁγίων Πατέρων τίθεται εἰς τὰς ζ' ἔχουσα στιχηρὰ διάφορα, καὶ διάφοροι κανόνες.

Ἐν φ. 105^β «Θεοῦ τὸ δῶρον καὶ πόνος Παφνουτίου οἰκτροῦ τάλανος καὶ Παφλαγῶνος· ἐν ἔτει ,ζκα' (=1534) κατὰ μῆνα Ἰούνιον». Προστίθενται δὲ καὶ ὀκτὼ στίχοι περιέχοντες γνωμικά, ὧν ἡ ἀρχή:

«Γνώσις βροτοῖς ἥδιστον ἐν βίῳ κλέος
κακὸν δὲ ταύτῃ τοὺς κακῶς κεχημένους».

70.

Χάρτ. Βόμβ. 0,26 × 0,18, 15' αἰῶνος, φ. 80.

Στίχοι σελίδων 26, σελίδες δίσηλοι. Δέσιμον ξύλινοι πλάκες γυμναί. Γραφή καθαρά.

Μηναῖον Μαΐου.

Ἐν τῷ φ. 1 ἀγράφῳ σημειοῦται: «† Τὸ παρὸν μεναῖον ὑπάρχει τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς Χάλκης ἐν τῷ νησίῳ», ἔπονται ἕξ στίχοι καὶ ἐν τέλει «† Χριστὲ δίδου μογίσαντι τὴν πολυόλβιον ἀρωγὴν».

Εἰς τὸ τέλος: «Θεοῦ τὸ δῶρον καὶ πόνος Παφνουτίου ἐπὶ ἔτους ,ζνη' Ἰνδ. μηνὶ Ἰουν. λα'».

Ὑπάρχουσιν ἐπίσης ὡς καὶ ἐν τῷ προηγουμένῳ κώδικι εἰς τὸ τέλος δύο φύλλα μεμβράινα γραφῆς XII αἰῶνος περιέχοντα μέρος ἑμιλίας τοῦ Χρυσοστόμου εἰς τὴν Γένεσιν, ἐν οἷς ὑπάρχουσι καὶ χρυσᾶ κεφαλαῖα γράμματα.

Ὁ κώδιξ οὗτος περιέχει τὰς ἀκολουθίας τοῦ Μαΐου ἀπὸ τῆς πρώτης μέχρι τῆς τελευταίας ἄνευ συναξαρίων.

Εἰς τὰς κε' ἡ ἀκολουθία εἶναι ἑορτάσιμος, εἰς δὲ τὰς κα' οὐχί. Ἀντὶ δὲ τῶν εἰς τὰ ἔντυπα ἀκολουθιῶν εἰς μὲν τὰς κζ' ὑπάρχει ἡ τοῦ μάρτυρος Θεράποντος, εἰς δὲ τὰς κη' ἡ τοῦ ὁσίου Νικήτα ἐπισκόπου Χαλκηδόνος. Οἱ δὲ κανόνες εἶναι διάφοροι εἰς τὰς β', ιγ', κ' καὶ λ' καὶ τὰ στιχηρὰ ἐν πολλοῖς διαφέρουσιν.

71.

Χάρτ. Βόμβ. 0,26 × 0,18, 15' αἰῶνος, φ. 285.

Στίχοι σελίδων 16, σελίδες μονόσηλοι. Γραφή καθαρά. Δέσιμον δέρμα μέλαν ἐπὶ ξυλίνων πλακῶν.

Ψαλτήριον.

Ὁ κῶδιξ οὗτος περιέχει τοὺς ρνα΄ ψαλμοὺς τοῦ Δαυὶδ, τὰς δέκα φῶδας καὶ ἐπὶ τέλους στίχοι εἰς τὸν θεῖον Δαυίδ. Προηγοῦνται οἱ κατ' ἦχον Τριαδικοί ἕμνοι, ὧν ἐλλείπουσιν οἱ τοῦ πρώτου καὶ τοῦ δευτέρου ἦχου.

α΄ Εἶτα ἔπεται ἐν φ. 258-267 ἔκθεσις νέα ἐπιστολικῶν τύπων.

β΄ Φ. 258^β-267 «Ἐκθεσις νέα ὅπως γράφει ὁ Κωνσταντινουπόλεως Πατριάρχης τῷ Πάπᾳ καὶ τοῖς λοιποῖς Πατριάρχεις καὶ Ἀρχιεπισκόποις καὶ μὴν καὶ τοῖς Μητροπολίταις, βασιλεῦσι καὶ τοῖς κοσμικοῖς ἄρχουσιν ἤγουν ἐγγειρίζουσιν ἀρχάς· ὅπως τε νῦν ἔχουσιν τάξεις οἱ ὑποκείμενοι θρόνοι τῷ Πατριάρχῃ Κων/πόλεως, ὅπως τε οἱ Μητροπολίται γράφουσι πρὸς τε αὐτὸν τὸν Πατριάρχην καὶ πρὸς τοὺς λοιποὺς Πατριάρχας, ἔτι τε καὶ πρὸς τοὺς βασιλεῖς καὶ πρὸς τοὺς δεσπότας καὶ ἑτέρους τινάς».

γ΄ Ἀπὸ φ. 269 μέχρι τέλους ὁ μέγας κανὼν Ἀνδρέου τοῦ Κρήτης. Ἐν ἀρχῇ τοῦ χειρογράφου ὑπῆρχον τρία φύλλα ἄγραφα, εἰς τὸ δεύτερον ἐκ τούτων σημειοῦται: «1687 μαρτίου πρότη ἦλθα κα' γῶ ὁ ἐν Ἱεροναχοῖς Ἀθανάσιος ἐκ νήσου Νάξιας νὰ κοινοβιάσιν ἡ σιτὴ Μονὴν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ διὰ προσταγῆς τοῦ παναγιωτάτου κυρίου κὴρ Διονυσίου νὰ ἡγουμενεύσω ἐν ταύτῃ τῇ μονῇ καὶ ἡ χάρις τῆς παναγίας νὰ μας βοηθίσι νὰ κυβερνήσωμεν καλλὸς καὶ θεαρέστος».

Ἐν φ. 257^β «Θεοῦ τὸ δῶρον καὶ πόνος Παφνουτίου ἐπαρχίας Γάγγρας πόλεις Παφλαγῶνων. Ἐπὶ ἔτους ςιδ' (=7014 = 1506) Ἰνδ. θ' καὶ μηνὶ Ματῶ ἡμέρα δ'».

Ἐν τέλει τοῦ κανόνος διὰ τῆς αὐτῆς χειρὸς «καγῶ καθηγούμενος Ἀθασιος Νάξιος».

Εἶναι διηρημένους εἰς τετράδια ἠριθμημένα κάτωθεν α-λη΄.

Ἐν φ. 61 «Ἐκθεσις νέα ὅπως γράφει ὁ Κωνσταντινουπόλεως τῷ Πάπᾳ. Ἰστέον δὲ ὅτι Μητροπολίτην ἕτερον οὐκ οἶδαμεν γράφοντα τὸ ἡ Μετριοτίης ἡμῶν εἰμὴ μόνον τὸν Θεσσαλονίκης καὶ τὸν Τραπεζοῦντος περὶ μὲν τοῦ Θεσσαλονίκης τὸ γράφειν ἡ Μετριοτίης ἡμῶν ἐγένοντο δὲ τοῦτο νεωστὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ βασιλέως Καντακουζηνοῦ· περὶ δὲ τοῦ Τραπεζοῦντος καὶ ἐμοὶ δοκεῖ διὰ τὸ εἶναι βασιλεὺς καὶ ἐκεῖσε».

72.

Χάρτ. 0,25 × 0,19. 15' αἰῶνος, φ. 32.

Στίχοι σελίδων 22, σελίδες μονόσηλοι. Δέσμιον δέρμα μέλαν ἐπὶ χαρτίων πλακῶν. Γραφή καθαρά.

Θεία Λειτουργία.

Περιέχει τὴν λειτουργίαν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, Βασιλείου τοῦ Μεγάλου καὶ τὴν προηγιασμένην ἄνευ ἀρχῆς, τοῦ σωζομένου ἀρχομένου

ἐκ τῶν λέξεων «Τῶν συνευχομένων ἡμῶν πλοῦσια τὰ ἔλέη σου» προηγεῖται εὐχή, ἣτις λέγεται παρὰ τοῦ Ἀρχιερέως ἢ πνευματικοῦ ἐπὶ τὸν μέλλοντα κοινωνῆσαι, ἣς ἡ ἀρχὴ «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν υἱὲ καὶ λόγε Θεοῦ ζῶντος, ποιμὴν καὶ ἀμνὲ ὁ αἴρων τὰς ἀμαρτίας τοῦ κόσμου».

Εἰς τὸ τελευταῖον φύλ. 32^β «Τέλος τῶν γ' λειτουργιῶν τοῦ θεοῦ Χρυσοστόμου, τοῦ μεγάλου Βασιλείου, τῶν Προηγιασμένων ἐγράφησαν παρὰ τοῦ Σεραφεῖμ Ἱερομονάχου καὶ ἀφοσιώθησαν ἐν τῇ μονῇ τῆς Πανάγνου μου Θεοτόκου, τῇ ἐν τῇ νήσῳ Χάλκῃ, ἔνεκεν ψυχικῆς σωτηρίας καὶ ὁ βουλόμενος ἀποξενῶσαι ταύτης καὶ ἱερόσυλος ἀφωρισμένος ἔστω παρὰ τῆς ὁμοουσίου καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος καὶ τῶν ἐν Νικαίᾳ συνελθόντων τ' καὶ δικτῶ Θεοφῶρων πατέρων. Ἐτελειώθη ἐπὶ ἔτους ζρβ' (=1694) μηνὶ Ὀκτωβρίῳ ε' ἡμέρα ζ' Ἰνδικτ. ζ'».

73.

Μεμβρ. 0,28×0,16,5. ΙΑ' αἰῶνος, φ. 230.

Στίχοι σελίδων 28, σελίδες μονόστηλοι. Δέσιμον δέρμα μέλαν ἐπὶ ξυλίνων πλακῶν. Γραφὴ καθαρὰ ἐνιαχοῦ μὴ διακρινομένη καλῶς εἰς τὰ ἀρχικὰ ψηφία.

Μηναῖον Ἀγούστου.

Ἐν πολλοῖς τὰ στιχηρὰ διαφέρουσι τῶν εἰς τὰ ἔντυπα, οἱ δὲ κανόνες διαφέρουσιν εἰς τὴν α' ἀμφοτέρω, εἰς τὰς β' ὁ τοῦ Ὄσιου, εἰς τὰς ιδ' τῶν προεορτίων, εἰς τὰς ιζ' τῆς ἁγίας εἰκόνας, εἰς τὰς ιθ' ὁ δεύτερος κανὼν, εἰς τὰς κθ' προστίθεται καὶ ὁ τῆς Θεοτόκου κανὼν, εἰς δὲ τὰς λ' ἔλλειπει ὁ κανὼν τοῦ Προδρόμου, εἰς δὲ τὴν λα' ἔλλειπει ὁ πρῶτος κανὼν.

Ἐκ τῆς παραβολῆς τῶν συναξαρίων εὑρηται αἱ ἐπόμενα διαφοραί:

Εἰς τὴν α' ἔλλειπει ὁ Τιμόθεος. Εἰς τὰς γ' προστίθεται Ἀπόστολος Κουάρτος. Εἰς τὰς δ' ἔλλειπει τὸ συναξάριον τῶν ἑπτὰ παιδῶν καὶ τῆς Εὐδοκίας, τῆς δὲ Ἰας συναξάριον τίθεται τὸ ἐν τοῖς Μηναίοις τῆς Εὐδοκίας, προστίθεται μάρτυς Ἐλευθέριος ὁ Κουβικουλάριος ἄνευ συναξαρίου, τὰ ἐγκαίνια τοῦ περικαλλοῦς καὶ θείου ναοῦ τῆς βασιλικῆς καὶ παντοκρατορικῆς σεβασμίας μονῆς τοῦ παντοκράτορος Σωτῆρος Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν μετὰ 140 στίχων καὶ τὰ ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου μάρτυρος Προκοπίου πλησίον τοῦ Χελώνῃ ἄνευ στίχων.

Εἰς τὰς ζ' ὑπάρχει μνήμη τῶν ἐν εὐσεβεῖ τῇ μνήμῃ γενομένων βασιλευσῶν Πουλχερίας καὶ Εἰρήνης καὶ μνήμη τῆς ὑπὲρ λόγον καὶ παρὰ πᾶσαν ἐλπίδα δωρηθείσης ἡμῶν τελείας βοηθείας παρὰ Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν μετὰ τῶν πανταχόθεν διὰ τε γῆς καὶ θαλάσσης κυκλωσάντων ἡμᾶς ἀθέων ἐχθρῶν, μεσιτευσάσης τὴν σωτηρίαν τῆς θεοφυλάκτου ταύτης καὶ βασιλίδος πόλεως τῆς ἀσπόρουσ αὐτὸν τεκούσης Παναγίας ἀχράντου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας ἐπὶ Ἡρακλείου καὶ Χοσρόη.

Εἰς τὰς η' προστίθενται δύο μάρτυρες οἱ ἐκ Τύρου μετὰ στίχων καὶ τὰ ἐγκαίνια τῶν ἁγίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου ἐν τῷ περιτειχίῳ τοῦ ἁγίου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου ἔνδον τοῦ σελτοῦ οἴκου τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου ἐν τοῖς Μαρκιανοῦ¹ καὶ τοῦ ἁγίου Κασσιανοῦ καὶ ἡ ἀνάμνησις, ὅτι ἐγένετο ἡ τοῦ ἡλίου ἔκλειψις ἀπὸ ὥρας ἕκτης ἕως ὥρας θ', ὥστε καὶ τοὺς ἀστέρας φανῆναι ἐν ἔτει ,ςτϛθ' (= 6399 = 891) ἐν ἡλίῳ κύκλῳ ιε' σελήνης ὁμοίως ἰνδ. θ' ἐπὶ τῆς βασιλείας Λέοντος καὶ Ἀλεξάνδρου τῶν εὐσεβῶν καὶ φιλοχρίστων βασιλέων ἡμῶν.

Εἰς τὰς θ' προστίθεται ὄσιος Ψῆς μετὰ στίχων ὑπάρχει τὸ διήγημα τοῦ Γρηγορίου Νύσσης, προστίθεται Κωνσταντίνου ἀρχιεπισκόπου τῆς βασιλίδος πόλεως. Εἰς τὰς ι' προστίθενται ἕξ μάρτυρες ἐν Λιβύῃ, εἰς τὰς ιβ' ἑλλείπουσι Πάμφιλος καὶ Καπίτων, Σέργιος καὶ Στέφανος, προστίθεται Πολέμων, ιβ' μάρτυρες ἀπὸ στρατιωτῶν καὶ ὄσιος Κάστωρ, εἰς τὰς ιγ' προστίθενται οἱ κατὰ τὰς ιβ' ἑλλείποντες ἅγιοι καὶ ὄσιοι Σέριθος καὶ μάρτυς Κορονάτος, καὶ βασίλισσα Εὐδοκία ἡ κειμένη εἰς τοὺς ἁγίους Ἀποστόλους καὶ συναξάριον εἰς τὴν Ξένην μοναχὴν. Εἰς τὰς ιδ' προστίθεται μάρτυς Λούκιος ὁ στρατηλάτης. Εἰς τὰς ιη' προστίθεται μάρτυς Ἰουλιανὸς πλησίον τοῦ Στροβίλου καὶ μάρτυς Λέων. Εἰς τί ὑπάρχει συναξάριον τῶν μαρτύρων Ἡλιοδώρου καὶ Δοσῆ, προστίθενται Ἀρχιεπίσκοπος Κ/πόλεως Παῦλος ὁ νέος. Εἰς τὰς κα' ἑλλείπουσι οἱ σίχοι εἰς τὸν Θαδδαῖον καὶ προστίθεται Θεοκλήτη ἡ θαυματουργὸς μετὰ συναξαρίου. Εἰς τὰς κβ' ἑλλείπει τὸ συναξάριον τῶν μαρτύρων Ἀγαθονίου κλπ. Εἰς τὰς κς' προστίθεται μάρτυς Εὐθαλεία μετὰ συναξαρίου. Εἰς τὰς κη' προστίθεται ὄσιος Σεραπίων μετὰ συναξαρίου καὶ λγ' μάρτυρες οἱ ἕξ Ἡρακλείας μετὰ στίχων. Εἰς τὰς κθ', εἰς τὰς λ' καὶ εἰς τὰς λα' προστίθενται διάφοροι ἅγιοι.

Εἰς τὰ πλεῖστα συναξάρια σημειοῦται καὶ ἐν ποίᾳ ἐκκλησίᾳ τελεῖται ἡ σύναξις.

Ἐν τέλει ὑπάρχει ἡ ἐν τῷ χειρογράφῳ σημείωσις ἢ δεικνύουσα, ὅτι τὸ χειρόγραφον ἀνήκει εἰς τὴν μονὴν τῆς Ἁγίας Τριάδος ἐν Χάλκῃ μετὰ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ Μητροφάνους. Ἐν τῇ ἀρχῇ καὶ ἐν τῷ τέλει ὑπάρχουσιν ἀνὰ δύο φύλλα μεμβράνης ἕξ ὁμιλιῶν τοῦ Χρυσοστόμου. Ἐπὶ τοῦ ἑνὸς τούτων ὑπάρχει ἐν μονογραφίᾳ «ὁ Παροναξίας Ματθαῖος».

74.

Μεμβρ. 0,24×0,19. II'' αἰῶνος, φ. 240.

Διαιρεῖται εἰς 30 τετράδια. Στίχοι σελίδων 24, σελίδες δίστηλοι. Δέσιμον μέλαν ἐπὶ ξυλίνων πλακῶν. Γραφὴ ἀτημέλητος.

¹ Ὅλα τὰ ἐκδοθέντα συναξάρια ἔχουν κατὰ λάθος Μαρκιανίου, ὅπερ πρέπει νὰ διορθωθῇ εἰς Μαρκιανοῦ.

Ἀπόστολοι.

Περιέχει τὰ καθημερινὰ ἀναγνώσματα τῶν ἀποστόλων τοῦ ὅλου ἔνιαυ-
τοῦ καὶ τοῦ μηνολογίου καὶ τὰς διαφόρους μνήμας, λιτὰς καὶ παννυχίδας
μετὰ τῶν προκειμένων καὶ στίχων, ἑνιαχοῦ δὲ καὶ τροπαρίων καὶ ἀντιφώνων
καὶ κοινωνικῶν μετὰ μουσικῶν σημείων. Δὲν γίνεται μνεΐα τῆς ἑορτῆς τῶν
τριῶν Ἱεραρχῶν.

75.

Μεμβρ. 0,25 × 0,20, φ. 153.

Στίχοι σελίδων 28, σελίδες μονόστηλοι. Δέσιμον ἐκ ξυλίνων πλακῶν
περιβεβλημένων διὰ λινοῦ ὑφάσματος. Γραφή καθαρά, τὸ τέλος ἔλλειπει.

Μακαρίου τοῦ Αἰγυπτίου 50 ὀμιλία.

Ἡ δεκάτη καὶ ἑνδεκάτη ὀμιλία καὶ μέρος τῆς δωδεκάτης ἔλλείπουσιν,
ὑπάρχουσι δὲ 14 μόνον στίχοι τῆς δεκάτης ὀμιλίας.

Κάτωθεν τοῦ φύλ. 150^β ὑπάρχει ἡ σημείωσις: «† Καλλίνικος ἱερομό-
ναχος καὶ πρωτοσύγκελλος καὶ πατριαρχικός».

«† Δευτερεῦον Αὐξέντιος ἐκ πολιτείας Τυρνάβου ἔγραψε „αχογ“ (=1673)
Ἰουλίου κθ’». Δὲν εἶναι βεβαίως αὐτὸς ὁ γράψας τὸ χειρόγραφον, τὸ ὁποῖον
εἶναι πολὺ ἀρχαιότερον, ἄλλως τε καὶ ἡ γραφή εἶναι διάφορος. Ἄνωθεν τῆς
δευτέρας σελίδος τοῦ φύλ. α’ «Κτῆμα τῆς Θεοτόκου τῆς νήσου Χάλκης»,
κάτωθι δὲ τοῦ φύλ. γ’ «Πατερικὸν τῆς Παναγίας τῆς ἐν νήσῳ Χάλκης».

76.

Μεμβρ. 0,25 × 0,19,5, φ. 130.

Ἐν τῷ μεταξὺν καὶ ἐν τῷ τέλει φύλλα τινὰ δι’ ἄλλης χειρός. Στίχοι σελί-
δων 26, σελίδες δίστηλοι. Δέσιμον δέρμα μέλαν ἐπὶ ξυλίνων πλακῶν. Γραφή
ἀτημέλητος καὶ διάφορος.

Εὐαγγελιστάριον.

Εἰς τὸ πρῶτον Εὐαγγέλιον εἰς τὸ ἐν ἀρχῇ τὸ ἀρχικὸν γράμμα Ε παρί-
σταται δι’ εἰκόνας τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου. Εἰς τὸ Εὐαγγέλιον τῆς β’ τοῦ
Πάσχα εἰς τὸν Θεὸν τὸ Θ διὰ τῆς εἰκόνας τοῦ Χριστοῦ μὲ φωτοστέφανον ἐν
εἴδει σταυροῦ καὶ ἐφεξῆς ἡ ἀρχὴ ἐκάστου Εὐαγγελίου. Τὸ ἀρχικὸν γράμμα
εἶναι πεποικιλμένον εἴτε δι’ εἰκόνας ἢ χειρὸς εὐλογούσης ἢ ἄλλου καλλιτεχνι-
κοῦ γραμματος.

Ἐν τέλει ἄγραφα φύλλα 4· εἰς τὸ δεύτερον ἐξ αὐτῶν σημειοῦται:

«γριγόριος ἱεροδιάκονος» † «τὸν ἀγγελικὸν ἀσπασάμενος βίον τήρει καθα-

ρὸν τῶν παπῶν τὸ σαρκίον εἰ γὰρ ἑαυτῶ σωφρονῶν διαπρέψεις κατὰ χάριν βέλτιστε ὁ Θεὸς γίνεσαι. Γριγόριος ἱεροδιάκονος».

Κάτωθεν τῆς α' σελίδος τοῦ φ. 1 σημειοῦται: «Εὐαγγέλιον τῆς Παναγίας Χάλκης».

77.

Μεμβρ. 0,25,×0,17,5 ΙΕ'. αἰῶνος, φ. 244.

Στίχοι σελίδων 20, σελίδες μονόστηλοι. Δέσιμον δέρμα ἐπὶ ξυλίνων πλακῶν. Γραφή καθαρά καὶ εὐανάγνωστος.

Περιέχει τοὺς ῥνα' ψαλμοὺς τοῦ Δαβὶδ καὶ τὰς ἑννέα ᾠδὰς ἑλλιπεῖς ἐν τέλει. Ἐν τῇ κάτω ᾠγ τῆς ὀπισθίας σελίδος τοῦ φ. 45 ἔχει τὴν ἐξῆς σημείωσιν «† εὐ παρὸν ψαλτήριον αἶναι τοῦ τιμίου Προδρ(όμου) ἀντικρῆ Σωζουπόλεως καὶ ὀπιος τὸ ἀποξενόσι νὰ ἦναι ἀφωρισμένοι».

78.

Χάρτ. Βομβύκ. 0,24×0,15,5 ΙΔ'. αἰῶνος, φ. 328.

Στίχοι σελίδων ἀπροσδιόριστοι, σελίδες μονόστηλοι. Δέσιμον δέρμα μέλαν ἐπὶ ξυλίνων πλακῶν. Γραφή ἐν μέρει μὲν καθαρά, ἐν μέρει δὲ δυσανάγνωστος.

Ἰωάννου μοναχοῦ τοῦ Ζωναρᾶ ἐξηγήσεις εἰς τοὺς κανόνας τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, τῶν Οἰκουμενικῶν καὶ Τοπικῶν Συνόδων, τῶν κατὰ μέρος ἁγίων Πατέρων.

Περιλαμβάνει: α' «Ἐκθεσις ἤτοι ἀνάμνησις τῆς γενομένης τῇ ἐκκλησίᾳ ἐνώσεως ἐπὶ Κωνσταντίνου καὶ Ῥωμανοῦ τοῦ μὲν βασιλεύοντος, τοῦ δὲ τὸ τηνικαῦτα τὸ τοῦ βασιλοπάτορος ἀξίωμα ἔχοντος».

β'. Ἐπειτα εἶναι δύο φύλλα ἄγραφα καὶ ἐν φύλλον ἐκ μεμβράνης καὶ περιλαμβάνει «Κανόνας περὶ συγγενείας. Εἶτα τῶν ἁγίων Ἀποστόλων περὶ χειροτονιῶν».

γ'. Μετὰ τὸ μεμβράνινον φύλλον ἔπονται ὀκτὼ φύλλα χάρτινα βομβύκινα δίστηλα καὶ περιέχοντα διάταξιν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, διατάξεις τῶν Ἀποστολικῶν κανόνων καὶ τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων.

δ'. Μετὰ τὰ ὀκτὼ χάρτινα φύλλα ἔπονται δύο μεμβράνινα, ἔπειτα ἐν φύλλον χάρτινον, συνέχεια δὲ τούτου εἶναι ἐν φύλλον χάρτινον ἄγραφον, μεθ' ὃ ἐν φύλλον ἐκ μεμβράνης, οὗ ἡ πρώτη σελὶς ἄγραφος, μετ' αὐτὸ χάρτινα.

Κάτωθι τῆς πρώτης σελίδος τοῦ φ. 21 σημειοῦται: «ἐξηγήσεις τῶν κανόνων τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν Συνόδων τῆς Παναγίας τῆς ἐν τῇ νήσῳ Χάλκης φ. 37.

«*Ἀποστόλων εὗροντο τέλος κανόνες
θείων ἱερῶν ἁγίων πανευφημῶν
οἱ τῶ ἀριθμῶ ὀγδοήκοντα πέντε
προέβηθι δι' ἰδεῖν καὶ τῶν συνοδικῶν τε
κανόνων ἀρίθμησεν πρῶτον Νικαίας
καὶ αὖ τῶν λοιπῶν πνευματόρρητον ῥῆσιν
ἐξ ὧν ἄκος εὗροιμι κέρας καὶ δόξαν
Γεώργιος οἰκτρὸς καὶ τὰχα θύτης*».

Ἐνταῦθα τελειώνουν τῶν Ἀποστόλων οἱ κανόνες καὶ ἄρχονται τῶν οἰκουμενικῶν συνόδων.

Ἐν φ. 37^β «Ὀκτωβρίου ἔσωνα' (= 1343) μηνὶ Ὀκτωβρίῳ ἡμέρα Σαββάτῳ ὥρα τρίτῃ ἐγένετο ἐπὶ τὸ Βυζάντιον βασιλεύοντος τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως Ἰωάννου τοῦ Παλαιολόγου θεήλατος ὀργῆ σεισμὸς μέγας ὥστε καὶ τὰ τεῖχη καὶ οἱ πύργοι τῆς περιεῦφῆμου πόλεως ἐυλαυθησαν ὁμοίως καὶ οἱ ναοί· ἔτι δὲ καὶ τὴν νύκτα γέγονεν σφοδρότερος καὶ ὑψώθη ἡ θάλασσα εἰς τὰ τεῖχη εἰς μέρη ἀνδρός (;) καὶ εἰς μέρος ψ καὶ εἰς μέρος γ. γέγονε δὲ καὶ ἐν τῇ δύσει καὶ ἀνατολῇ τῇ δὲ ψ ἡμέρα ἦγουν τῇ κ τοῦ μηνὸς ὥρα θ ἐσχίσθη ἕως ὥρας ια' καὶ ἐγένετο ἐν ὄλῳ τῶ τόπῳ συντριβὴ καὶ φόβος μέγας καὶ ἐλεημοσύνη καὶ ἐλευθερώσεως αἰχμαλώτων πολλῶν καὶ τοκισμῶν καὶ χρεῶν ἀποκοπαί».

79.

Χάρτ. 0,24 × 0,17. IZ' αἰῶνος, φ. 361.

Στίχοι σελίδων 26, σελίδες μονόστηλοι. Δέσιμον μέλαν δέρμα ἐπὶ χαρτίνων πλακῶν.

Σύνοψις Πρακτικῆς Ἱατρικῆς συγγραφεῖσα μὲν ὑπὸ Ἰ. Ἄλλεν δοτόρου τῆς Ἱατρικῆς καὶ ἐκδοθεῖσα ἐν Ἐνετίᾳ τὸ 1732, μεταγλωττισθεῖσα δὲ ὑπὸ Ἀλεξάνδρου Γιακουλεήσῳ τοῦ Βυζαντίου τὸ 1747 Αὐγούστου α' καὶ ἀντιγραφεῖσα ὑπὸ Θεοδώρου Ἀγραφιώτου τοῦ καὶ Χρυσιώτου πρὸς χάριν τοῦ ἱατροῦ Δημητράκη Βυζαντίου τὸ 1720.

Ἐν τέλει ἐν σελ. 361 σημειοῦται: «Θεῶ δοτῆρι πάντων δόξα καὶ κλέος». Τέλος τοῦ πρώτου μέρους.

*Ὡσπερ ξένοι χαίρουσιν ἰδεῖν πατρίδα
καὶ θαλάσση πλέοντες ἰδεῖν λιμένα,
οὕτω καὶ οἱ γράφοντες ἰδεῖν βιβλίου πέρας*

εἴληφε πέρας ἡ παροῦσα αὕτη βίβλος διὰ χειρὸς Θεοδώρου τοῦ ἐξ Ἀγράφων ἀντιγραφεῖσα ἐν ἔτει χιλιοστῷ ἑπτακοσιοστῷ ἐξηκοστῷ ἐν τῇ α' τοῦ μεταγεινῶνος μηνός.

80.

Χάρτ. 0,25 × 0,18, σελ. 286.

Στίχοι σελίδων ἀπροοριστοί, σελίδες μονόστηλοι. Δέσιμον πλάκες χάρτιναι γυμναί.

Ἀθανασίου Ὑψηλάντου Κωϊκῆς ἰδμοσύνης βιβλία 11.

Ἱατρικὰ μέχρι τῆς σελίδος 184. Ἀπὸ σελίδα 188 Ἀθανασίου Κομνηνοῦ Ὑψηλάντου ἐκκλησιαστικῶν τε καὶ πολιτικῶν τε τῶν εἰς δώδεκα. Τὸ δωδέκατον καὶ τελευταῖον. κεφ. Α'. Οἱ ἀπὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Κ/πόλεως μέχρι τῆς σήμερον ἐν τῷ γένει σοφοί τε καὶ ἔνδοξοι. Γεώργιος Σχολάριος κλπ.

Ἡ σελ. 192 ἄγραφος. Ἀπὸ δὲ σελ. 194: Οἱ ἀπὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Κ/πόλεως μέχρι τῆς σήμερον σοφοί τε καὶ ἀξιόλογοι Νικόλαος ὁ Κοπέρνικος κλπ. Ἀπὸ σελ. 247 Εἰσαγωγή Ἀστρονομικὴ καὶ ἀπὸ σελ. 261 περὶ μαθητικῶν ἐπιστημῶν. Ἐν τῷ πρώτῳ φύλλῳ ἄνωθεν «ἔτει 1738 Αὐγ. ιε'» καὶ εἰς τὸ κάτω «ἐκ τῶν τοῦ Καλλινίκου Ἱεροσολύμων».

81.

Χάρτ. 0,24,5 × 0,18. *ΙΗ' αἰῶνος*, φ. 149.

Στίχοι σελίδων 26, σελίδες μονόστηλοι. Δέσιμον δέρμα μέλαν ἐπὶ χαρτίων πλακῶν.

Μεταφυσικὴ Ἀντωνίου Γενονησίου.

Ἐν ἀρχῇ ἐν εἶδει προοιμίου πρὸς τὴν ἄνω ἐπιγραφὴν τοῦ βιβλίου 4 φύλλα «Περιεχόμενα τῆς μεταφυσικῆς, τὸ κατ' αὐτὴν εἰς πλάτος διεξιόντα καὶ προδιαλευκαίνοντα» ἔπεται ἐν φύλλον ἄγραφον καὶ ἀπὸ φύλλου 6 «Μεταφυσικὴ Ἀντωνίου Γενονησίου ἐκλεκτῶν φιλοσόφων μεταφρασθεῖσα εἰς τὴν Ἑλληνίδα διάλεκτον ἀπὸ τῆς λατινίδος παρ' Εὐγενίου».

Εἰς τὸ τέλος «Γέγραπται διὰ χειρὸς Λαυρεντίου Πετροκοκίνου Παντολεοντίδου τοῦ Χίου ἐν ἔτει 1794 κατὰ μῆνα Ἰούλιον ἐν Χίῳ».

82.

Χάρτ. 0,24 × 0,15,5. *ΙΒ' αἰῶνος*, φ. 201.

Ἐν πολλοῖς στήθρωτος. Σελίδες μονόστηλοι, δέσιμον δέρμα μέλαν ἐπὶ ξυλίνων πλακῶν. Γραφὴ καθαρά.

Κῶδιξ ἀνάμικτος.

1. Ἀπὸ φ. 1 - 30: Βίος τοῦ Μεγάλου Παϊσίου συγγραφεὶς ὑπὸ Ἀββᾶ Ἰωάννου Κολοβοῦ.

Ἀρχ. «Ὡσπερ τὰ τερπνὰ τοῦ βίου καὶ παρόντα τερπνὰ καὶ λυόμενα».

Τέλ. «καί τι τῷ θῆπερ φύσιν ἀντιμάχεσθαι ὧ οὔτος πρὸς ἐκείνους ἔφη τὸν αὐτοῦ συνεράστης».

Λαίπει τὰ ἐξῆς. Εἶτα ἐν φύλ. 31: Διάφοροι ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις σύντομοι.

2. (φ. 32 - 92^β) Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Θεοδώρου τοῦ διαλάμπαντος ἐν ἀσκήσει κατὰ τὴν μεγίστην Λαύραν τοῦ ἁγίου Σάββα, ἔπειτα γεγονότος καὶ ἐπισκόπου πόλεως Ἐδέσης καὶ ἀξιομνημόνευτα κατορθωκότος ἔργα, συγγραφεῖς παρὰ Βασιλείου ἐπισκόπου Ἐμέσης. Τὸ τέλος ἔλλειπει, φύλλων δὲ τινῶν τὰ γράμματα ἀπετρίβησαν, ὥστε νὰ μὴ ἀναγνώσκωνται.

3. (φ. 93) Ἔπεται ἕτερον ἔργον, οὗ ἡ ἀρχὴ ἔλλειπει· φαίνεται δ' ὅτι τὰ ὀκτὼ ταῦτα ἀκέφαλα φύλλα περιλαμβάνουσιν πραγματεῖαν περὶ ἀζύμων, ἀλλ' ἄγνωστον τίνας ἔργον εἶναι, ἡ δὲ γραφὴ εἶναι διάφορος τῶν προηγουμένων.

4. (φ. 100^β) «Τοῦ αὐτοῦ περὶ χρήσεών τινῶν ὅτι ἐκ μόνου τοῦ πατρὸς οὐ μὴν καὶ ἐκ τοῦ υἱοῦ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκπορεύεται καὶ ὅτι οὐ ταυτὸν ἀποστολὴ καὶ ἐκπόρευσις».

5. (φ. 108^β) «Τῷ τιμωτάτῳ α' κυρῷ Στεφάνῳ διαπορομένῳ περὶ ἐξαντιφράξεως τοῦ οὐρανοῦ σώματος, τὸν ἐναπολειφθέντα ἀέρα σκότος βαθὺ διεδέξατο».

6. (φ. 110) «Τῷ τιμωτάτῳ α' κυρῷ Ἡσαΐα περὶ τοῦ πῶς δεῖ τὸ εὐαγγελικὸν καὶ θεῖον ἐκλαμβάνειν ἤτην τὸ λέγον «οὔτος ἡμαρτεν ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἵνα τυφλὸς γεννηθῆ» καὶ καθεξῆς».

7. (φ. 113) «Ἐπι καὶ τοῦτο ἠπόρηται εἰ τὴν Εὐάν ἀφυπνισθεῖς ὁ Ἀδάμ ἐγνώρισε προφητικῶς διήθεν χαρίσματι, πῶς ἠγνόησε τὴν ἐπισυμβησομένην αὐτῷ βλάβην ἐκ τῆς βρώσεως τοῦ φυτοῦ. Διατί καὶ τὸ φυτὸν ἐκεῖνο καλοῦ καὶ ποτηροῦ γινώσιν ἡ Ἁγία κατονομάζει Γραφή».

8. (φ. 115) «Τῷ πανεντιμοτάτῳ καὶ ἐν Κυρίῳ ἡμῖν ἀδελφῷ κυρῷ Ἰωάννῃ τῷ Τριχᾷ περὶ τοῦ τί τὸ εἶδος τοῦ βασιλέως τῶν Οὐρανῶν καὶ ποταποῦ ἐκεῖνο τὸ πῦρ τό τε τὸ ἐξώτερον πῦρ καὶ κατὰ φύσιν ὁ ὁποῖός ἐστιν ὁ σκώληξ ὁ ἀκοίμητος».

Φύλ. 119^β καὶ 120^β ἄγραφα.

9. (φ. 122) «Τῷ αὐτῷ εἰ χρὴ καὶ τοῖς τυχοῦσι πατράσι τὴν ἐξαγόρευσιν γίνεσθαι».

10 (φ. 125). «Πῶς ἐννοητέον τὸ ἐν τῇ Ἀποκαλύψει τοῦ Θεολόγου «εἶδον οὐρανὸν καινὸν καὶ ἡ θάλασσα οὐκ ἦν ἔτι».

11. (φ. 126). «Τῷ πανσεβάστῳ σεβαστῷ κυρῷ Κωνσταντίνῳ τῷ Παλαιολόγῳ εἰ χρὴ προσέχειν τοῖς λέγουσιν ὅτι κατὰ περιόδους ἀστέρων οὐκ ἀπ' ἀρχῆς ἐκεῖνοι καὶ πρῶτοι ἄνθρωποι πολυετεῖς ἀνεφάνησαν».

12. (φ. 128^β) «Τῷ Τιμωτάτῳ α' (ἴσως μοναχῷ) καὶ στυλίτῃ κυρῷ Ἰωάννῃ τῷ Σιναΐτῃ εἰ χρὴ προσέχειν τοῖς λέγουσιν ὅτι ἡ εὐαγγελικὴ φωνὴ

ἡ λέγουσα «ὁ πατήρ μου μείζων μου ἔστιν οὐ δέον ἐκλαμβάνεσθαι καὶ κατ' αὐτὸ τοῦ Χριστοῦ τὸ ἀνθρώπινον μὴ οὔσης τῆς ὑποστάσεως».

13. (φ. 151^β) «Τῷ πανεντίμῳ καὶ ἐν Κυρίῳ ἡμῖν ἀδελφῷ κυρῷ Ἰωάννῃ τῷ Τριχᾷ περὶ τοῦ ὅτι νοῦς ψυχῆ. Ταῦτά ἐστι κατὰ φύσιν καὶ ἐν τοῖς ὀνόμασι διαλάττουσιν».

14. (φ. 154) Τῷ τιμιωτάτῳ ἄρχοντι κυρῷ Ἰωαννικίῳ τῷ Γραμματικῷ εἰ χρή προσέχειν τοῖς λέγουσιν ὅτι οὐκ ἔστι καταλύειν ἐν τε τετράδι καὶ παρασκευῇ τὰ τῆς νηστείας εἰ τύχῃ συμπεσεῖν αὐταῖς οἰανδήποτε δεσποτικῆν ἑορτήν».

15. (φ. 157) «Τῷ αὐτῷ περὶ τοῦ πῶς οἱ προφηταὶ καὶ ὅπως ἠξιοῦντο θεῖων ὄψιασιων».

16. (φ. 158^β) «Τῷ αὐτῷ εἰ χρή προσέχειν τοῖς λέγουσιν ὅτι πρὸς γε τοῖς ἄλλοις καὶ τὴν θεῖαν οὐσίαν ἐπιγνώσονται τότε μετὰ ἀκριβείας οἱ ἄνθρωποι».

17. (φ. 160) «Πρὸς τοὺς λέγοντας ὅτι κατὰ παραχώρησιν Θεοῦ γινόμενον παρ' ἡμῖν καὶ προωρισμένα παρ' αὐτοῦ τυγχάνουσιν καθὼς ὁ μέγας φησὶ Μάξιμος ὡς ἐκεῖνοις δοκεῖ».

18. (φ. 163) «Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κυρῷ Ἀλυπίῳ τῷ ἐγκλείστῳ περὶ τοῦ πῶς ἡ μετάστασις τῆς ἀειπαρθένου γέγονε καὶ εἰ ἀληθῶς ἐκ τάφου ἐγήγερται κατὰ τὴν ἐκ νεκρῶν τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν ἔγερσιν».

19. (φ. 164^β) «Εἰ χρή προσέχειν τοῖς λέγουσιν ὅτι τὸ διδόναι πτωχοῖς τῶν λοιπῶν εὐποιῶν καὶ προσφορῶν κρείττων ἔστιν».

20. (φ. 166) Ἀνταπολογητικὴ ἐκ μέρους πρὸς τὴν ἐγχειρισθεῖσαν αὐτῷ γραφὴν παρὰ τοῦ κραταιοῦ καὶ ἁγίου ἡμῶν βασιλέως κύρ Μανουὴλ τοῦ Κομνηνοῦ τοῦ ἀστρονομικοῦ μαθήματος ἔνεκεν.

21. (φ. 169) «Τίνος ἔνεκεν ὁ Χριστὸς καὶ διατὶ παρὰ τῇ Γραφῇ λίθος καλεῖται καὶ μάργαρος. Τὰ δὲ κατὰ τὸν ἀδάμαντα πῶς ἐκληπτέον καὶ περὶ τῆς μαγνήτιδος καὶ περὶ τῆς τετραμόρφου ὄψιασις, ἣν ὁ προφήτης εἶδεν Ἰεζεκιὴλ καὶ ὅπως εἰς τὰ τέσσαρα Εὐαγγέλια αὐτὸ ἐξελάβοντο καὶ περὶ τοῦ τίς καὶ πόθεν ἡ κατὰ τὴν ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ Γέννησιν τεσσαρακοστὴ καὶ διατὶ σὺν τῷ τρίτῳ γάμῳ μὴ καὶ τέταρτος συγκεχώρηται· καὶ τί χρή λέγειν ἐπὶ τῆς γιγνομένης εὐποιίας τῶν ἀπελθόντων ἔνεκεν. καὶ εἰ ἀπαλλάττειν αὐταὶ ἰσχύουσιν τῶν ἁμαρτημάτων αὐτούς».

22. (φ. 177^β) «Τῷ τιμιωτάτῳ Νεκταρίῳ εἰ χρή προσέχειν τοῖς λέγουσιν ὅτι οὐ συμφέρει τῶν θεῖων γραφῶν ἡ ἀνάγνωσις» καὶ τῷ αὐτῷ περὶ τοῦ τί χρή λέγειν περὶ τῆς ἑξόδου τῶν τελευτώντων καὶ ὅπως αὐτοὶ τῶν ὧδε ἀπαίρουσι καὶ ὅτι τοῦ ἁμαρτάνειν ἡμεῖς ἔσμεν αἴτιοι, οὐ μὴ ἡ φύσις αὐτή».

23. (φ. 185) «Μιχαὴλ τοῦ Θεσσαλονίκης τοῦ μαῖστορος τῶν ῥητόρων, διδασκάλου τῶν Εὐαγγελίων καὶ πρωτεκδικίων τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας Κ/πόλεως ἡ περὶ τὴν τελευταίην ἑξομολόγησιν αὐτοῦ ἐφ' οἷς προσέπεσε καθηρέθη».

24. (φ. 182^β) «Νικήτα Χαρτοφύλακος τοῦ Νικαέως κατὰ ποίους και-

ροὺς καὶ διὰ τίνας αἰτίας ἐσχίσθη ἀπὸ τῆς Ἐκκλησίας Κ/πόλεως ἢ Ῥωμαϊκῆ Ἐκκλησία.

25. (φ. 186^β) «Ἐρμηνεία εἰς τὸ Πάτερ ἡμῶν».

26. (φ. 187^β) «Ἐπιστολὴ Ἱπποκράτους πρὸς Πτολεμαῖον βασιλέα Αἰγύπτου».

(φ. 189) Ἐλλείπει ἐν φύλλον, ὡς δὲ φαίνεται ἐκ τῶν ὑπαρχόντων, πρόκειται περὶ τῆς διδασκαλίας τῶν ἁγίων Ζ' οἰκουμενικῶν συνόδων καὶ πάλιν ἔλλειπουσιν φύλλα.

27. (φ. 191) «Συμῶν τοῦ Νέου Θεολόγου περὶ τοῦ φεύγειν τὸν λοιμόν».

Ὁ βίος τοῦ ἁγίου Θεοδώρου φαίνεται ὅτι ἀπετέλει μέρος ἰδιαιτέρου βιβλίου, διότι καὶ ὁ χάρτης καὶ ἡ γραφὴ παραλλάσσουν πρὸς τὸν βίον τοῦ Μεγάλου Παΐσιου. Τὸ αὐτὸ λεκτέον καὶ περὶ τοῦ ἄλλου μέρους τοῦ βιβλίου.

Εἰς τὸ πρῶτον ἄγραφον φύλλον ὑπάρχει ἡ ἰδιόχειρος ὑπογραφή τοῦ Πατριάρχου Μητροφάνους. «Μητροφάνης ἐλέφ Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ῥώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης», καὶ κάτωθι «τῶν μὲν εὐτυχούντων πάντες εἰσὶ φίλοι, τῶν δὲ δυστυχούντων οὐδ' αὐτοὶ οἱ γενήτωρες»

83.

Μεμβρ. 0,22,5 × 0,18. **ΙΑ' αἰῶνος**, φ. 322.

Στίχοι σελίδων 20, σελίδες μονόστηλοι. Γραφὴ καθαρά. Δέσιμον δέρμα μέλαν ἐπὶ ξυλίνων πλακῶν.

Ἰωάννου Συγγραφέως τῆς Κλίμακος λόγοι.

Τὰ ἑπτὰ πρῶτα φύλλα ἐπὶ χάρτου ἐν ἀρχῇ 3 φύλλα ἄγραφα. Εἰς τὴν δευτέραν σελίδα τοῦ πρώτου ἀγράφου φύλλου σημειοῦνται τὰ ἑξῆς: «Εὐσπλαγχνε Χριστέ μὴ παρίδης δέησιν του σου ἡκέτου Γεωργίου τοῦ Αὐγομαχίτου του Χαρτουλαρίου καὶ το μετασταντον τον βιου» καὶ κατωτέρω μονοκονδυλικῶς. Γεώργιος... Χαρτουλάριος τῆς Μ. Ἐκκλησίας. Τὸ β' καὶ γ' φύλλον εἶναι κεκομμένον κατὰ τὸ ἡμισυ, εἰς τὸ ὑπάρχον β' φύλλον σημειοῦται ἡ ἑξῆς ἐπιγραφή:

«† οἱ βίβλος αὐτῆ ἐστὶ τοῦ Γεωργίου καὶ Χαρτουλαρίου τῆς Μ. Ἐκκλησίας καὶ Πέτρου; υἱοῦ τοῦ Μεγάλου Οἰκονόμου τῆς Μ. Ἐκκλησίας».

(φ. 1-3^β) Ἐπιστολὴ τοῦ Ἀββᾶ Ἰωάννου τοῦ ἡγουμένου Ραιθιοῦ πρὸς Ἰωάννην τὸν ἀξιάγαστον τοῦ Σινᾶ ὄρους ἡγούμενον.

(φ. 3-13) Βίος ἐν ἐπιτομῇ τοῦ Ἀββᾶ Ἰωάννου τοῦ ἡγουμένου τοῦ ἁγίου ὄρους Σινᾶ τοῦ πικλην Σχολαστικοῦ τοῦ ἐν ἁγίοις ὡς ἀληθῶς.

(φ. 11^β) Δανιὴλ μοναχοῦ ταπεινοῦ Ραιθιοῦ εἰς τὸν βίον τοῦ κυροῦ Ἰωάννου τοῦ Σχολαστικοῦ. Πεπεράμαι κυροῦ ἐν βραχέσι πλεῖστα ρήτορσι γὰρ κάλλος συντομία ἔπους. Πλάκες πνευματικά. Ἐν τῷ τελευταίῳ φύλλῳ

σημειοῦται: «Υπὲρ μνήμης τοῦ τιμωτάτου συναδελφοῦ ἡμῶν ἱερομονάχου κυρῆ Εὐλογίου τοῦ χρηματίσαντος μαθητοῦ τοῦ μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κυρίου Λεοντίου τοῦ ἐν ἁγίοις ἀληθῶς», κάτωθεν δὲ δι' ἄλλης γραφῆς καὶ μελάνης σημειοῦται: «φύλατε Κύριε... Σιμαῖον μοναχὸς» καὶ ἑτέρα σημειώσεις εἰς τὸ ὀπισθεν φύλλον «ἡ ἱερὰ βίβλος αὕτη ἐγράφη παρὰ τοῦ ἱερομονάχου Εὐλογίου» καὶ ἑτέρα δυσανάγνωστος.

Εἰς τὸ τελευταῖον φύλλον ἐν τῇ πρώτῃ στήλῃ μέρος τοῦ Εὐαγγελίου «Αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς δεῦτε ἀριστήσατε κλπ. Ἐγερθεῖς ἐκ νεκρῶν κλπ.» Ἐπὶ τῆς ἑτέρας στήλης προκείμενα, ἀναστάσιμα τῶν ἡ' ἡχου. Εἰς τὴν ὀπισθίαν σελίδα τοῦ αὐτοῦ φύλλου «ἄρχῃ τοῦ κανοναρίου».

84.

Χάρτ. 0,23×0,16. ΙΔ' αἰῶνος, φ. 269.

Στίχοι σελίδων ἀπροσδιόριστοι, σελίδες μονόστηλοι. Δέσιμον ὕφασμα ἐκ μετάξης ἐρυθροῦν ἐπὶ ξυλίνων πλακῶν σκαληκοβρώτων. Γραφή ἀτημέλητος.

Εὐαγγελιστάριον.

Ὁ καλλιγράφος εἶναι ἀνορθόγραφος. Ἔχει τὰς ἐξῆς σημειώσεις. «Τέλος τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ χρόνου ὅλου σίντι ἁγία Σαρακοστη διχα τα μινολογίου ἀπὸ δὲ ἀρχεβη τὸ μινολογιο» ἡ σημείωσις εἶναι τοῦ ἀντιγραφέως.

Εἰς δὲ τὸ τελευταῖον φύλλον «ἐτελειώθη τὸ παρὸν Εὐαγγέλιον μηνὶ ἰουλίῳ ἰς' ἡμέρα ε' ἔτει ,ζωμς' (= 6846 = 1338).

Ἐν ἀρχῇ ὑπάρχουσι δύο πρόσθετα φύλλα, ὧν τὸ πρῶτον ἔχει προφητείας καὶ τὸ δεῦτερον τὸ Εὐαγγέλιον τῆς αἰμορροσύνης.

85.

Χάρτ. 0,23,5×0,16. ΙΣ' αἰῶνος, φ. 140.

Στίχοι σελίδων 20, σελίδες μονόστηλοι. Ἄτυχῶς ἐκ τοῦ μηναιίου τούτου ἐξέπεσαν περὶ τὰς 125 σελίδας. Ἀπὸ τῆς ιε' Ἰουνίου μέχρι τῆς 28 λείπει ἡ ἀκολουθία. Δέσιμον δέρμα μέλαν ἐπὶ ξυλίνων πλακῶν. Γραφή ἀνορθόγραφος.

Μηναιὸν Ἰουνίου.

Περιέχει τὰς ἀκολουθίας τοῦ μηνὸς τούτου ἄνευ συναξαρίων. Συμφωνεῖ κατὰ πάντα τῷ ὑπ' ἀριθ. κώδ. 108 ἐκτὸς ὅτι ἡ εἰς τὰς κ' ἀκολουθία ἐν τῷ χειρογράφῳ τούτῳ ἐστὶν ἐορτάσιμος, περιέχουσι προφητείας, τροπάρια εἰς τὴν λιτὴν, ἀπόστιχα, καθίσματα, δύο κανόνες καὶ στιχηρὰ εἰς τοὺς αἴνους.

Εἰς τὸ τελευταῖον φύλλον 140 ἔχει τὸ ἐξῆς σημείωμα «ἐτελειώθη(η) ὁ παρὸν μὴν Ἰούνιος ἔτος ,ζωζγ'ψ (= 1554) ἡμέρα β' νοεμβρίου: εἰς τὰς

πέντε: Διὰ χειρὸς ἐμοῦ ταπεινοῦ καθηγούμενος καὶ σεβασμίας μονῆς τοῦ τιμίου Προδρόμου Μαξίμου ἱερομονάχου».

Ἐν ἀρχῇ προστίθεται ἡ εἰς τὸν μικρὸν ἑσπερινὸν τῆς κδ' ἀκολουθία δι' ἄλλης χειρὸς γεγραμμένη, ἀλλ' εἶναι ἡμιτελής.

86.

Χάρτ. 0,22,5 × 0,16. 1Ζ' αἰῶνος, φ. 204.

Στίχοι σελίδων 21, σελίδες μονόστηλοι. Γραφή καθαρά. Δέσιμον ἀπλοῦν. Ἐξώφυλλα ἐκ χάρτου.

Ὑμνοι. Κανόνες καὶ λοιπὰ ἄνευ ἀρχῆς.

Ἡ ἀρχὴ τοῦ σωζομένου «.. ἐπεσκέπαστο καὶ ἐποίησεν λύτρωσιν..». Περιέχονται ἐν αὐτῷ.

1. Ὑμνοι εἰς τὸν Πρόδρομον ὀκτώ κατ' ἦχον, ὧν ἐλλείπουν οἱ τρεῖς πρῶτοι καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ τετάρτου.

2. (φ. 3) Δογματικά τὰ ἐν ταῖς λιταῖς τῶν Σαββάτων, ἦγουν τὰ καὶ νῦν κατ' ἦχον ἀνὰ δύο ἐκτὸς τοῦ πλ. δ' ἔν.

3. (φ. 7) Ἐκλογή ψαλμῶν. Τοῦ πρώτου ἐλλείπει ἡ ἀρχή, οἱ δ' ἄλλοι, ἐπιγράφονται τῇ Κυριακῇ τῶν Βαΐων, εἰς τὴν καινὴν Κυριακὴν ἦτοι τοῦ Θωμᾶ, εἰς τὴν Ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς τὴν Πεντηκοστήν, εἰς τὴν γέννησιν τοῦ τιμίου Προδρόμου καὶ εἰς δίκαιον εἰς μεταμόρφωσιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς τὰς λοιπὰς ἑορτὰς τοῦ τιμίου Προδρόμου, εἰς τὴν κοίμησιν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, εἰς Ἀποστόλους, εἰς ἱεράρχας, εἰς μάρτυρας καὶ δόσιους.

4. (φ. 30) Ὑμνοι τριαδικοὶ κατ' ἦχον ψαλλόμενοι εἰς τὰς ἁγίας τεσσαρακοστὰς μετὰ τῶν φωταγωγικῶν.

5. (φ. 44) Κανόνες ὀκτώ κατ' ἦχον εἰς τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Πρόδρομον, ποιήματα Ἰωάννου μοναχοῦ μετ' ἀκροστιχίδων.

6. (φ. 90) Στιχηρὰ Θεοτόκια ψαλλόμενα εἰς τοὺς ἑσπερινοὺς τῶν τεσσαρακοστῶν κατ' ἦχον.

7. (φ. 107) Ἔτερα Θεοτόκια ἀπολυτικά ψαλλόμενα ἐν ὄλῳ τῷ ἐνιαυτῷ εἴτε τῷ ἑσπερινῷ καὶ εἰς Θεὸς κύριος ἐν τῷ ὄρθρῳ καὶ πάλιν ἐν τῷ τέλει τοῦ ὄρθρου.

8. (φ. 117) Στιχηρὰ μαρτυρικά κατ' ἦχον ψαλλόμενα τῇ Παρασκευῇ ἑσπέρας καὶ τῷ Σαββάτῳ πρῶτ' ἀπόστιχον ὅτι ἔστι Θεὸς Κύριος.

9. (φ. 126) Ἔτερα ἀκολουθία ὁμοίως κατ' ἦχον ὅτι ἐνὶ ἀλληλουΐα.

10. (φ. 162) Παράκλησις εἰς τὸν τίμιον Πρόδρομον μετὰ κανόνος καὶ μετὰ τὴν ἐβδόμην φθὴν Εὐαγγελίου.

11. (φ. 167) Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ.

12. (φ. 174) Ἄτερος κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὸν τίμιον Προδρόμον.
 13. (φ. 178) Ὠδαὶ τῶν ψαλμῶν.
 14. (φ. 182) Ἐγκώμιον εἰς τὸν ἐπιτάφιον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

87.

Χάρτ. 0,22×0,14. ΙΕ' αἰῶνος, φ. 266.

Στίχοι σελίδων 22, σελίδες μονόστηλοι. Δέσιμον δέσμα μέλαν ἐπὶ ξυλίων πλακῶν πεποικιλμένων. Γραφή ἀτημέλητος.

Πεντηκοστάριον.

Ἄρχεται ἀπὸ τὸν ἐσπερινὸν τοῦ μεγάλου Σαββάτου καὶ λήγει εἰς τὸ τέλος τοῦ τῆ Κυριακῆ τῆς Πεντηκοστῆς ἐσπερινοῦ. Ἐλλείποντος ἐν τῇ ἀρχῇ ἐνὸς φύλλον τοῦ πρώτου φύλλον ἄρχεται ἀπὸ τῶν τοῦ πρώτου ἀναγνώσματος τῶν προφητειῶν λέξων «καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς ὅτι καλόν».

Ἐν αὐτῇ ὑπάρχει καὶ τῆς Ζηφοδόχου πηγῆς ἀκολουθία, φαίνεται δὲ τὸ χειρόγραφον τοῦτο οὐχὶ τὸ ἀκριβές.

Ἐν τέλει ἡ ἐπομένη σημειώσις ὑπάρχει «ἐτελειώθη ἡ παροῦσα βίβλος αὕτη διὰ χειρὸς καμοῦ τοῦ ἁμαρτολοῦ Μανουὴλ τοῦ Ταβουλαρ(ίου) Σωζουπόλεως καὶ οἱ ἀναγινώσκοντες ταύτην εὐχεστέ μὲ διὰ τοῦ νῦν ἔτος ,σπλς' (=1428) ἰνδ. ς' μηνὶ φεβρουαρίῳ β'. τῆς παναχράντου Δεσποίνης ἡμῶν Θεόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. Αἱ γραφαὶ δὲ μενοῦσι τῶν ἀποιῶνων. Οἱ δὲ δάκτυλοί μου ὑπὸ χόδς βροτοῦνται».

Καὶ ἄνω τῆς σημειώσεως ταύτης ἡ ἑξῆς:

*«Ὡσπερ ξένοι χέρουτε ἰδεῖν πατρίδα
 καὶ οἱ θαλατέβοντες ἰδεῖν λιμένα
 καὶ οἱ πραγματεύοντες ἰδεῖν τὸ κέρδος
 καὶ οἱ στρατεβόμενοι ἰδεῖν τὰ
 οὔτω καὶ οἱ γράφοντες ἰδεῖν βιβλίου τέλος».*

Εἰς τὸ τελευταῖον φύλλον β' σημειοῦται: «Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Νεῖλου Ἀρχιεπισκόπου Σωζουπόλεως ἀπολυτίκιον ἤχος δ'.» «Ὡς τῶν Ἀσωμάτων ὁμόσκηνον καὶ τῶν Ἀποστόλων ἐφάμιλον καὶ Ἱεραρχῶν ἰσοστάσιον παναήδημε Νεῖλε ἀπάντες ἀνεφημοῦμεν σε δυσῶπει πρὸς Κύριον τοῦ εὐρεῖν ἡμᾶς ἔλεως»· κατόπιν ἤχος πλάγιος τοῦ δ' τῆ Ὑπερμάχου.

«Τῷ ποιμενάρχῃ τοῦ Χριστοῦ ἄσμασι στέψωμεν ὡς λυτρωθέντες δι' αὐτοῦ παντὸς νοσήματος καὶ γὰρ πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἰᾶται ὁ θεῖος τάφος αὐτοῦ. Εὐαρέστως γὰρ βιώσας ὁ ὄσιος ἐν τῇ γῇ ἔλαβε χάριν παρὰ Θεοῦ· δι' ὃ κραυγάζομεν χαῖρε, Νεῖλε θειότατε».

Εἰς τὸ φύλ. 108^β σημειοῦται: παρέλαβον ἐγὼ ὁ Ἀρμενοχωρίτης ἀπὸ τὸν ἄρχοντα Κριτόπουλον ἄσπρα π = 80».

Ἐν τέλει ὑπάρχει ἐν φύλλον μεμβράνινον, ἐν ᾧ φαίνονται καὶ ἴχνη γραμμάτων XI — XII αἰῶνος; ἐξ ἀκολουθίας εἰς ἱεράρχην τινά.

Τὸ φ. 59^β ἄγραφον ὑπάρχον ἐν ἀρχῇ ἐπληρώθη δι' ἄλλης χειρὸς διὰ τῆς καταγραφῆς τοῦ καταλόγου διὰ διαφόρων χειρογράφων.

Μεταξὺ τῶν φ. 123 - 124 λείπει ἐν φύλλον.

88.

Χάρτ. 0,22 × 0,15. Ις' αἰῶνος, φ. 135.

Γραφὴ ὠραία καὶ χεῖρ ἐπιμελής, ἀλλὰ τὸ βιβλίον σητόβρωτον, τὸ στάχωμα τελείως κατεστραμμένον. Στίχοι σελίδων 21, μονόστηλοι σελίδες.

Ἀπόστολος.

Περιέχει 1) τὰ καθημερινὰ ἀναγνώσματα τῶν Ἀποστόλων τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ ἀπὸ μὲν τῆς Κυριακῆς τοῦ Πάσχα μέχρι τῆς Τρίτης μετὰ τὴν Πεντηκοστὴν καθ' ἑκάστην, ἐντεῦθεν δὲ μέχρι τῶν Βαίων κατὰ Σάββατον καὶ Κυριακῆν, προσέτι καὶ τὰ ἀναγνώσματα τῇ μεγάλῃ Πέμπτῃ, τῇ μεγάλῃ Παρασκευῇ ἑσπέρας καὶ τῷ μεγ. Σαββάτῳ εἰς τὸν ὄρθρον καὶ εἰς τὸν ἑσπερινόν.

2) Τὰ τοῦ μηνολογίου τὰ πλείω παραπομπάς.

3) Τὸ εἰς κοιμηθέντα ἀνάγνωσμα τοῦ Ἀποστόλου. Ἄπαντα μετὰ τῶν προκειμένων καὶ τῶν στίχων. Ἐν τέλει σημειοῦται: Τέλος τοῦ Ἀποστόλου ἐπὶ ἔτους ζοβ' (= 1546) Ἰνδ. ζ' μηνὶ Ἰουλίῳ ἡμέρα δ'. Εἰς τὸ περιθώριον σελίδος τινὸς ὑπάρχει σημειώσεις ἀναγράφουσα «ἐτοῦτος ὁ Ἀπόστολος ἐνὶ τοῦ κυρίτζη Κώνστα τοῦ Καμπᾶ Νικολάου τοῦ υἱοῦ καὶ ὄποιος τοῦ ἀποξενώσει νὰ εἶναι ἀφωρισμένος».

Εἰς ἄλλο περιθώριον «μαβροᾶ μάτη ἀποχῆς κορι με μελάνην εγραμένα με χρισαφη κεντιμένα».

Ἐν ἀρχῇ καὶ ἐν τέλει τρία ἄγραφα φ. μὲ διάφορα δίστιχακα κογραμμένα.

89.

Χάρτ. 0,21 × 0,15. ΙΖ' αἰῶνος, φ. 250.

Στίχοι σελίδων 22, σελίδες μονόστηλοι. Δέσιμον δέρμα μέλαν ἐπὶ ξυλίνων πλακῶν. Γραφὴ καθαρά, ἀλλ' ἀνορθόγραφος.

Ἐβδομαδάρια ἦτοι ἀκολουθίαι σύντομοι τῆς ἐβδομάδος τοῦ Σαββάτου καὶ Κυριακῆς. Ἀνθολογία ἦτοι σύντομοι ἀκολουθίαι τοῦ ἔτους τῶν Δεσποικῶν καὶ Θεομητορικῶν ἑορτῶν καὶ ἄλλων ἁγίων. Ἀκολουθία μικροῦ ἁγιασμοῦ καὶ Κανῶν παρακλητικὸς τῆς Θεοτόκου.

Ἐν φ. 50^β σημειοῦται τὸ ἐξῆς: «† Ἡ ἱερά αὕτη βίβλος ἐγράφη διὰ χειρὸς Μ(η)ροφάνους ἱερομονάχου καὶ ἐσταχόθη ὑπὸ τοῦ εὐτελοῦς Πορφυ-

ρίου ἱερο(μον)αχ(ου), ἡφμερίου ὄντος ἐν τῇ θεοσώστῳ πόλει Μεσημβρία, ἀρχιερατεύοντας κυροῦ Χριστοφύρου· οἱ οὖν ἀναγινώσκοντες αὐτῇ εὐχεσθε ὑπὲρ ἀμφοτέρων: ~ ς^ο ρ^ο (= 1601/2) μηνὶ Σεπτεμβρίῳ ἰνδ. ιε^{ης}».

Ἐν δὲ φ. 242^β σημειοῦται τὸ ἐξῆς: «Ἐγράφη ἡ παροῦσα ἑβδομαδαρία ὁμοῦ μὲ τὸ ἀπολόγιον διὰ χειρὸς ἐμοῦ τοῦ εὐτελοῦς Μητροφάνους ἱερομονάχου ἐν τῇ θείᾳ καὶ βασιλικῇ καὶ πατριαρχικῇ μονῇ τοῦ τιμίου ἐνδόξου προφήτου Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου τοῦ εὐρίσκοντος ἐν τῇ Μαύρῃ Θαλάσσει ἀντίκρι Σωζουπόλεως καὶ μηδεὶς τολμήσει ἐξῶσαι αὐτὸ ἐκ τῆς εἰρημένης μονῆς, ἵνα μὴ καὶ τοῦ τιμίου Προδρόμου ἐγεῖρη κατ' αὐτοῦ εἰς ἀγανάκτησιν· διότι ἰδιοχείρως ἀφίερωσα αὐτὸ εἰς τὴν ἡμετέραν μονὴν ἐν ἔτει ς^ο ρ^ο (= 1601 - 1602)». Ἐν ἀρχῇ 4 φύλλα ἄγραφα καὶ ἐν τέλει 7.

90.

Χάρτ. 0,21 × 0,14. I^ς αἰῶνος, φ. 92.

Ἐπὶ τοῦ δέρματος εἶναι τετυπωμένοι δικέφαλοι ἀετοί· τὸ βιβλίον οὐχὶ καλῶς διατηρούμενον, μάλιστα ἀπὸ τοῦ φ. 75. Στίχοι σελίδων διάφοροι, σελίδες μονόστηλοι. Δέσιμον δέρμα ὑπέρυθρον ἐπὶ ξυλίνων πλακῶν. Γραφὴ καθαρά ἀλλ' ἀνορθόγραφος, ὁ χάρτης σητόβρωτος.

Θεία Λειτουργία.

Φύλ. 1 - 26. Ἡ θεία Λειτουργία Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

Φύλ. 27. Βασιλείου τοῦ Μεγάλου.

Φύλ. 75. Τῶν Προηγιασμένων.

Ἐν φ. 73^β «ἔτος ς^ο ρ^ο πγ' (= 6983 - 1475) Θεοῦ δῶρον καὶ Ἰγνατίου πόνος».

91.

Μεμβρ. 0,23 × 0,18. IB' - IΓ' αἰῶνος, φ. 233.

Στίχοι σελίδων 25, σελίδες μονόστηλοι. Δέσιμον δέρμα μέλαν ἐπὶ ξυλίνων πλακῶν. Γραφὴ καθαρά.

Ἐν ἀρχῇ καὶ ἐν τέλει ἐλλείπουνσι φύλλα, τὰ ὅποια συνεπληρώθησαν διὰ χάρτου τοῦ ΙΔ' αἰῶνος, 20 φύλλα ἐν ἀρχῇ καὶ 15 ἐν τέλει. Ἡ γραφὴ τῆς μεμβράνης διάφορος τῆς τοῦ χάρτου.

Μηναῖον Σεπτεμβρίου.

Περιέχει ἀπάσας τὰς ἀκολουθίας τοῦ Σεπτεμβρίου μηνὸς ἄνευ συναξαρίου. Ἐχει δὲ τὰς ἀκολούθους διαφορὰς πρὸς τὸ ἔντυπον.

Εἰς τὰς γ' ὁ κανὼν διάφορος εἰς ἦχον πλ. δ' πρὸς τὸ Ἄσωμεν τῷ Κυρίῳ, ἀρχόμενος «Δίπλοκον εὐσεβείας».

Εἰς τὰς ς' προστίθεται ἕτερα ἀκολουθία τοῦ ἁγίου μάρτυρος Εὐδόξου.

Εἰς τὰς ιβ' ὁ κανὼν διάφορος ἔχων ἀκροστιχίδα «Τὸν ἔννομον θεόφρον ἦνυσας δρόμον» εἰς ἦχον πλ. δ' πρὸς τὸ ὕψὸν διοδεύσας «τοῖς νόμοις ἐκ βρέφος τοῦ ποιητοῦ», εἰς τὰς κβ' προστίθεται ἡ ἀκολουθία τοῦ προφήτου Ἰωνᾶ μετὰ κανόνος φέροντος ἀκροστιχίδα «Τοῦ σοῦ προφήτου Χριστὲ τὸ κλέος» εἰς ἦχον β' πρὸς τὸ ἐν βυθῷ κατέστρωσας ἀρχομένου «τῆς ψυχῆς φυλάξας Ἰωνᾶ» ποίημα Θεοφάνους. Εἰς τὰς κγ' ὁ κανὼν σημειοῦται τοῦ Θεοφάνους καὶ οὐχὶ Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ.

Εἰς τὰς κε' ὁ πρῶτος κανὼν ἑλλείπει, εἰς τὰς κς' ὁ κανὼν τῆς Θεοτόκου καὶ ὁ δεῦτερος τοῦ ἁγίου ἑλλείπουσιν· τίθεται δὲ ἕτερος εἰς ἦχον πλ. δ' πρὸς τὸ Ἀρματηλάτην Φαραῶ καὶ ἀρχόμενος «ὡς καθαρῶς ἠγαπημένος γέγονας». Εἰς τὰς κη' προστίθενται ἀναγνώσματα προφητειῶν καὶ στιχηρά.

Εἶναι διηρημένον εἰς τετράδιον καὶ τὰ μεμβράνινα εἰσι 25 ἀριθμούμενα β - κζ'.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ 230 φύλλου «τέλος τῷ Θεῷ δόξα· κάλαμος γράφει καὶ χεῖρ καυχᾶται Θεοῦ τὸ δῶρον καὶ Ἰωάσαφ ζιομας (;)», τὸ ὁποῖον βεβαίως ἀναφέρεται εἰς τὰ ἐπὶ τοῦ χάρτου γεγραμμένα.

Ἀπὸ τοῦ φ. 230^β - 233 ἔχει Θεοτόκια σταυρώσιμα.

92.

Μέμβρ. 0,23 × 0,19,5. ΙΑ' αἰῶνος, φ. 226.

Στίχοι σελίδων διάφοροι, σελίδες δίστηλοι. Δέσιμον μεμβράνη ἐπὶ χαρτῶν πλακῶν. Γραφή καθαρά.

Παῦλος Ἐδεργετικός.

«Ἐκ τῶν συλλογῶν τοῦ ὁσιωτάτου πατρὸς ἡμῶν Παύλου». Προηγείται πίναξ τοῦ περιεχομένου, τοῦ ὁποῖου τὰ πρῶτα φύλλα ἑλλείπουσιν. Ἐπίσης τὸ τέλος ἑλλείπει.

Ἐν τῇ κάτω ᾄα τοῦ τελευταίου φύλλου «ὄλον τὸ βιβλίον εἶναι 28 τετράδια». Οὐδεμία χρονολογικὴ σημείωσις ὑπάρχει, ἀλλ' εἶναι ἀρχαῖον χειρόγραφον.

Ἐν τῇ α' σελίδι τοῦ φ. 2! «Πατερικοῦ συλλογῆ τοῦ ἁγίου Παύλου τῆς Ὑπεραγίας τῆς ἐν τῇ νήσῳ Χάλκης».

93.

Μέμβρ. 0,23 × 0,18. ΙΑ' αἰῶνος, φ. 146.

Στίχοι σελίδων 22, σελίδες μονόστηλοι, γραφή καθαρά. Δέσιμον ἀπλοῦν, ἐξώφυλλα ἐκ χάρτου.

Μηναῖον Ἰουλίου.

Περιέχει τὰς ἀκολουθίας τοῦ μηνὸς ἄνευ συναξαρίων. Ἑλληνικῶς κατὰ τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ τέλος, τὸ δὲ σφζόμενον ἄρχεται ἀπὸ τῶν λέξεων «λαμπρὸς οἰκεῖν ἡξιώθητε» καὶ λήγει εἰς τὰς λέξεις «ὅτι ἐγὼ εἰσὶν ὁ ἐν θαλάσῃ».

Ἡ εἰς τὴν α' ἀκολουθία εἶναι ἄνευ ἀρχῆς καὶ τέλους, ἡ εἰς τὴν β' ἔλλειπει τῆς εἰς τὰς γ' ἔλλειπει ἐλάχιστον μέρος ἐκ τῆς ἀρχῆς, τῆς εἰς τὰς δ' σφζεται ἐλάχιστον μέρος ἐκ τῆς ἀρχῆς. Εἰς τὰς ε', ζ', ζ' ἔλλειπουσιν, τῆς εἰς τὰς η' ἔλλειπει ἐλάχιστον μέρος ἐκ τῆς ἀρχῆς, καὶ εἰς τὰς λα' ἔλλειπει τὸ τέλος.

Ἐν ἐκάστῃ ἀκολουθίᾳ τίθεται πρῶτον τὸ ἀπολυτικίον, ὅπερ καλεῖται καθίσμα, κατόπιν ἕτερα καθίσματα εἰ ὑπάρχουσι καθίσματα τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος. Ἐπέρχονται στιχηρὰ τὰ εἰς τὸ Κύριε ἐκέκραξα, τὰ τοῦ στίχου, τὰ τῆς λιτῆς καὶ τὰ εἰς τοὺς αἴνους καὶ κατόπιν ὁ κανὼν, ἐὰν δὲ ὑπάρχη καὶ δευτέρος τίθεται μετὰ τὸ τέλος τοῦ πρώτου κανόνος. Ἐξαποστειλάριον δὲ καὶ ἀναγνώσματα προφητειῶν οὐχ ὑπάρχουσιν.

Ἦς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰ στιχηρὰ καὶ τὰ καθίσματά εἰσι διάφορα, ἐν γένει δὲ ὑπάρχουσι πλείονα εἰς τὸ χειρόγραφον τοῦτο ἢ εἰς τὰ ἔντυπα. Οἱ δὲ κανόνες εἰσι διάφοροι εἰς τὰς ι'. ια'. ιβ'. ιε'. ις' καὶ κδ' ὁμοίως καὶ ὁ εἰς τὰς ις' δευτέρως καὶ ὁ εἰς τὰς κς' πρώτως.

Εἰς τὰς θ' προστίθεται ἀκολουθία τῶν ὀσιομαρτύρων Πατερμουθίου καὶ Κύπριος. Εἰς τὰς ιβ' προστίθεται τὸ ὄνομα τοῦ μάρτυρος Γολινδούχ ἄνευ ἀκολουθίας. Εἰς τὰς ιγ' ἀντὶ τῶν εἰς τὰ ἔντυπα ἀκολουθιῶν ὑπάρχει εἰς τὰς ιδ' ἀκολουθία τοῦ Ἀποστόλου Ἀκύλα, εἰς δὲ τὰς ιδ' ἀκολουθία τοῦ μάρτυρος Ἀντιόχου.

Εἰς τὰς ιη' προστίθεται ἀκολουθία τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ἰακίνθου, εἰς δὲ τὰς κα' τοῦ προφήτου Ἰεζεκιήλ.

Ἡ εἰς τὰς κγ' ἀκολουθία τοῦ μάρτυρος Φωκά μετατίθεται εἰς τὰς κβ', ἀλλὰ μετὰ προσομοίων καὶ κανόνων διαφόρων τῶν εἰς τὸ ἔντυπον, εἰς δὲ τὰς κβ' ἀκολουθία τῆς ἁγίας Μαγδαληνῆς μετατίθεται εἰς τὰς γκ', εἰς τὰς κε' προστίθεται ἀκολουθία τῶν ἁγίων γυναικῶν Ὀλυμπιάδος καὶ Εὐπραξίας. Εἰς τὰς λα' ὑπάρχει πρῶτον ἀκολουθία τοῦ μάρτυρος Ἰωάννου τοῦ Στρατιώτου τοῦ ἐν Τράλλῃ τῆς Ἀσίας κειμένου, μεθ' ἣν τοῦ ἁγίου Εὐδοκίμου ἀτελής, ἡ δὲ τῶν προεορτιῶν ἔλλειπει.

Ἐλλείπουσιν ἡ δευτέρα ἀκολουθία εἰς τὰς κς' καὶ εἰς τὰς κθ'. Οἱ δευτέρως κανόνες ἔλλειπουσιν εἰς τὰς ιθ' καὶ εἰς τὰς κ', ὁ δὲ πρῶτος εἰς τὰς κς'. Ἀκολουθία τῶν Προπατέρων οὐχ ὑπάρχει. Παρατηρητέον προσέτι ὅτι εἰς τοὺς πλείστους κανόνας ὑπάρχει καὶ ἡ δευτέρα φῶδι.

94.

Μεμβρ. 0,22,5×0,18. ΙΓ' - ΙΔ' αἰῶνος, φ. 172.

Στίχοι σελίδων 24, σελίδες μονόστηλοι. Δέσιμον δέρμα μέλαν ὑπέρουθρον ἐπὶ ξυλίνων πλακῶν σητοβρώτων. Γραφή καθαρά, καλῶς διατηρούμενον.

Μηναῖον Ἰανουαρίου.

Περιέχει τὰς ἀκολουθίας τοῦ μηνὸς τούτου ἄνευ συναξαρίων καὶ ἀναγνωσμάτων προφητειῶν. Εἰς τὰς ε' τοῦ μηνὸς ἑορτάζεται ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ ἐν τῇ Ἀκρίτᾳ. Εἰς τινὰς δὲ ἡμέρας οἱ κανόνες εἰσὶ διάφοροι τῶν εἰς τὰ ἔντυπα καὶ εἰς ἄλλας οἱ δευτέροι κανόνες ἑλλείπουσιν. Εἰς δὲ τὰς κγ' ἀντὶ τῶν εἰς τὰ ἔντυπα κανόνων ὑπάρχουσιν ἕτεροι. Τὰ στιχηρὰ πολλὰ διαφέρουσι· καθίσματα δὲ καὶ στιχηρὰ εἰς τὴν λιτὴν καὶ ἀπολυτίκια παντελῶς ἑλλείπουσιν. Ἐκ τῆς ἀκολουθίας τῶν Ὁρῶν τῶν Φώτων μόνον τὰ στιχηρὰ ὑπάρχουσιν, ἡ δὲ ἀκολουθία τοῦ ἁγιασμοῦ ἑλλείπει. Τινὰ τροπάρια στιχηρὰ καὶ εἰρμὸι φέρουσι καὶ σημεῖα μουσικῆς.

Ἐν τέλει ὑπάρχουσι φύλλα 23 χάρτινα, ἐφ' ὧν ὑπάρχουσιν ἀναγνώσματα προφητειῶν, ἡ ἀκολουθία τῶν Ὁρῶν τῶν Φώτων καὶ τινὰ στιχηρὰ καὶ κανόνες καὶ εἶναι γεγραμμένα διὰ νεωτέρας χειρὸς πρὸς ἀναπλήρωσιν. Ἡ ἀκολουθία τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν ὑπάρχει.

Εἰς τὸ φ. 148^β ἔχει εἰς τὸ τέλος τῆς ἀκολουθίας τῆς 31 Ἰανουαρίου Κύρου καὶ Ἰωάννου «Θεοῦ τὸ δῶρον καὶ πόνος Μελετίου».

Κάτωθι εἰς τὴν α' στήλην τοῦ α' φύλλου «Μηνολόγιον τῆς Παναγίας τῆς ἐν τῇ νήσῳ Χάλκης».

95.

Μεμβρ. 0,21×0,16. τοῦ 1514 φ. 245.

Στίχοι σελίδων 23, σελίδες μονόστηλοι. Δέσιμον ὕφασμα ἐρυθρὸν πεπαιωμένον ἐπὶ ξυλίνων πλακῶν. Γραφή καθαρά καὶ ἐπιμελετημένη. Μετὰ εἰκόνων τῶν τεσσάρων Εὐαγγελιστῶν.

Εὐαγγέλιον.

Ἔχει τὴν ἕξῃς σημείωσιν: Τὸ παρὸν τετραεὐαγγέλιον ἀφιερῶθη εἰς τὸν ναὸν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου ἐν τῇ νήσῳ τῆς Χάλκης ὑπὸ τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει γενομένου ἀειμνήστου ἀρχιερέως Καλλίστου Φιλιππουπόλεως, μηνὶ Ὀκτωβρίῳ ἰα' ἡμέρᾳ γ' ὥρα ζ' τῆς νυκτὸς ἐν ἔτει ζκβ' (= 1514), ἔτι δὲ ἐκοιμήθη ἐν αὐτῇ τε τῇ ἡμέρᾳ καὶ ὥρα καὶ ἐτάφη ἐν τῇ αὐτῇ μονῇ».

Ἐν ἀρχῇ ἐκάστης συγγραφῆς τῶν 4 Εὐαγγελίων εὐρίσκονται αἱ εἰκόνες τῶν 4 Εὐαγγελιστῶν ἐπιμελῶς ἐπεξεργασμένων. Αἱ προμετωπίδες ἐπίσης

ἐπιμελῶς πεποικιλμένα, τὰ δὲ ἀρχικὰ ψηφία ἐκάστης συγγραφῆς ἐξωγραφημένα δι' ἐνὸς προσώπου μικροσκοπικοῦ.

Αἱ ἐπιγραφαὶ τῶν Εὐαγγελίων καὶ τὰ ἀρχικὰ αὐτῶν γράμματα γεγραμμένα χρυσοῦ μελάνῃ. Κάτωθι τῆς α' στήλης τοῦ φ. 150 σημειοῦται: «Ὁ καθηγούμενος ἀρχιμανδρίτης καὶ Πρωτοσύγκελλος τῆς σεβασμίας βασιλικῆς καὶ ἐπονομαζομένης τοῦ Κρημονοῦ» καὶ παρακάτω δι' ἄλλης γραφῆς καὶ ἄλλης μελάνης: «ἐλάχιστος ἐν ἱερομονάχοις καὶ πνευματικοῖς πατὴρ Μακάριος ὁ ἔχων τὸ ἅγιον Εὐαγγέλιον τοῦτο καὶ ὁ ἀναγινώσκων εὖχου μοι διὰ τὸν Κύριον ὅπως λάβω λύσιν ἁμαρτημάτων».

Τὰ δύο τελευταῖα φύλλα εἶναι χάρτινα μετ' ἐτέραν γραφὴν μεταγενεστέραν ἐν τῷ τελευταίῳ φύλλῳ. «Τὸ παρὸν τετραευαγγέλιον ἀφιερῶθη εἰς τὸν ναὸν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς ἐν τῇ νήσῳ Χάλκης ὑπὸ τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει ἀειμνήστου ἀρχιεπισκόπου Καλλίστου, γενομένου Φιλιππουπόλεως μηνὶ ὀκτωβρίῳ α' ἡμέρᾳ Γ' ὥρα ζ' τῆς νυκτὸς ἐν ἔτει ζβ' Ν. β = 7022 = 1514, ἔτι δὲ ἐκοιμήθην ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ τε καὶ ὥρᾳ καὶ ἐτάφη ἐν τῇ αὐτῇ μονῇ. Ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ ἐκοιμήθη καὶ ὁ πανοσιώτατος πατὴρ ἡμῶν Μακάριος ἱερομόναχος μηνὶ Σεπτεμβρίῳ ιγ'». Ἄτυχῶς τὸ Εὐαγγέλιον οὐχ εὔρηται ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ.

(*Ἐπεταὶ συνέχεια)

† ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ

ὁ ἀπὸ Μεγάλων Πρωτοσυγγέλλων καὶ ἀπὸ Παραμυθίας